

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček, račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevsko št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva b. telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Protinaravne zmože

Okrščnica o dostojanstvu in socialnem pomenu krščanskega zakona se po razložitvi treh temeljnih znakov zakonskega življenja, ki so potomstvo, medsebojna zvestoba in nerazdružljivost, obrača k hudim zmetam, katerim je glede zakona zapadel moderni čas.

Papež z obžalovanjem in ogorčenjem ugotavlja, kako se dandanašnji zakon javno in skrivaj, v besedi in pismu, po romanih, gledališču in kinu strašno ponižuje. Zakonom, razporka in najgrše pregrehe te vrste se celo pod videzom znanstvenosti ali poveličujejo ali pa vsaj proglašajo kot nekaj, kar ni ne greh ne sramota. Ti nauki se celo izdajajo kot dragocene pridobitve moderne kulture, dasi s kulturo nimajo ničesar skupnega, ampak so le znamenje, da človeški npravi propadajo na stopnjo barbarških navad divjih narcodov. Najhuje je, da se s temi nazori zastruplja v prvi vrsti mladina.

Treba je reči — pravi papež — da ne škodujejo človeštvu samo oni, ki take nauke do skrajnih posledic zastopajo, ampak v enaki meri tudi oni, ki ostajajo na pol poti, menijo, da se morajo napraviti modernemu duhu nekatere koncesije.

Izvor teh zel — tako izvaja okrcznica dalje — je zmeta, da zakon ni ustanova stvarnika narave samega, ampak da je naprava gole človeške volje, radi česar jo človeška volja tudi lahko poljubno sklepa, ureja in, če treba, razdira. Spolni nagon sam pa, ker izvira iz narave same, da je nekaj nedotakljivega, ki se razteza in ima svoje pravice tudi preko mej zakona. Zato učijo, da se more ta nagon zadovoljevati tako v zakonu, kakor izven njega, tudi brez ozira na namen zakona, kakor da bi najsramotnejša razuzdanost vlačuge bila enakopravna s svetim materinstvom zakonite žene. Zato danes nekateri učijo »zakon za gotovo dobro«, drugi »poizkusni zakon«, tretji »tovariški zakon«, v katerem naj bi se uživale vse pravice zakonskega scživljenja brez obveznosti nerazdružljivosti medsebojne zveze in z izključitvijo potomstva, razen če oba dela svoje skupno življenje spremenita v pravi zakon.

Toda tudi v pravem zakonu, kakor učijo, je dovoljeno onemogočiti naravno pčenje, če zakonca potomstva iz katerihkoli razlogov ne želita. Spočetje pa, tako pravijo, se lahko prepreči ne samo po zdržnosti (ki je, kakor pri tej priliki pripominja vrhovni učitelj cerkve, po obojestranskem soglasju tudi v zakonu dovoljena), ampak tudi po perverziji — izpačenju — naravnega deja, ker menijo, da je zdržnost sploh nemogoča. Tako zločinsko prostost (kakor papež dobesedno pravi) si prisvajajo nekateri zato, ker hočejo uživati slo, ne da bi se obremenili z otroci, drugi pa zato, ker menijo, da jim revščina ne dovoljuje imeti potomstva, dočim se od sle ne morejo vzdrževati.

Slovesno proglašajo papež, da ne more biti prav nobenega vzroka, pa naj bi se zdel ali bil še tako tehten, ki bi mogel nekaj, kar je samo po sebi v svoji biti proti naravi, storiti naravno in dobro. Ker je zakonski dej po svoji naravi določen v to, da zbudi novo življenje, zato tisti, ki ga premišljeno oropajo tega njegovega naravnega učinka, delajo proti naravi in zagrešijo nekaj gredga in notranje nenravnega. »In ker so,« pravi papež »še nedavno nekateri mislili, da bi se moralo o tej reči učiti drugače, kakor se je doslej, zato katoliške cerkve po papežu glasno kot učiteljica in zaščitnica neprekršljivosti pčštenih pravov vnovič proglašajo, da vsak zakon, v katerem zakonca svojevolično na umeten način spolni dej oropata njegovega naravnega učinka, da porodi novo življenje, krši božjo in naravno postavbo, in tisti, ki tako delajo, omadežujejo svojo vest s težkim grehom.«

Kar se tiče razlogov takega postopanja, se večkrat, da molčimo o čisto brezpravstvih, navajajo taki, ki ne držijo, ali pa so vsaj pretirani. Čeprav nas — pravi papež — močno ganejo tožbe zakoncev, ki, stiskani od hude revščine, morejo le z največjo težavo vzdrževati otroke, se moramo vendar varovati, da ne bi usodne socialne razmere našega časa bile povod, da bi se učila in imela za upravičeno še veliko usodnejša zmeta. Ne more biti namreč nobene težave, ki bi mogla človeka odvezati dolžnosti, da spoštuje božji zakon, ki prepoveduje dejanja, katera so po svoji notranji biti zla.

Kar se pa tiče prakse, da se življenje že spočetega ploda prekine v materinem naročju samem, ki se opravičuje s tako zvano medicinsko, socialno in evgenično indikacijo, o tem prihodnjič.

Zasedanje banskega sveta

Ljubljana, 21. jan. AA. Na včerajšnji seji banskega sveta se je najprej razpravljalo o banovinskem proračunu in sicer o prvem poglavju izdatkov »Banska uprava, centralni urad«. V debati se je najprej g. član banskega sveta Steblovnik Martin, ki je izjavil, da je po njegovem mnenju proračun osebnih izdatkov prevelik in da ima Dravska banovina v primeri z drugimi banovinami nesorazmerno večji odstotek uradništva.

Član banskega sveta g. dr. Ivan Sajovic je zahteval nekatera pojasnila glede osebnih izdatkov kmetijskega oddelka.

Član banskega sveta g. dr. Roš Fran je priporočal štednjo pri osebnih izdatkih.

Član banskega sveta g. Lebinger Hinko je priporočal, naj se število praznih in novih mest reducira na polovico. Zavzel se pa je za to, da se zasedejo vsa mesta srezkih kmetijskih referentov.

Član banskega sveta g. Robič Srečko je izrazil željo, da bi se poleg sreskih in kmetijskih referentov nastavili še specijelno izobraženi kmetijski strokovni referenti.

Član banskega sveta se je pridružil predlogu g. Robiča ter prosil za nastavitev hmeljarskega strokovnjaka.

Na vsa ta izvajanja je pojasnil g. ban, da je uvedba novih uradniških mest posebno v kmetijskem in tehničnem oddelku potrebna iz razloga, ker morajo ti uradniki stalno sodelovati z ljudstvom in vršiti svoje posle zunaj med narodom in da štednja ni na mestu tam, kjer so izdatki potrebni.

G. pomočnik bana dr. Pirkmajer je najprej

reagirao na izvajanja člana g. Steblovnika ter na podlagi avtentičnih podatkov dokazal, da ima dravska banovina v primeri z drugimi banovinami sorazmerno malo število uradništva. Glede specializacije kmetijskih referentov je poudarjal g. pomočnik bana, da ta način ureditve ni našel mesta v zakonu o pospeševanju kmetijstva, ker je treba v skladu z našimi kmetijskimi prilikami pospeševati vse panoge kmetijstva, ki se druga drugo izpopolnjujejo. Specijalna kmetijska pospeševalna služba se vodi iz banske uprave in od te se tudi vodijo strokovna predavanja, zaradi česar zadosčujejo pri srezih referenti s splošno kmetijsko naobrazbo.

G. pomočnik bana je opozoril na ogromen obseg poslov (dnevno prihaja na bansko upravo približno 1.500 spisov) in živo inicijativo, ki se izražava v raznih predlogih občin in raznih cestnih odborov na ban. upravo, katerih reševanje pa je odvisno od uradniškega aparata. Opozoril je nadalje na ogromen porast tehnične službe v banski upravi, ki bi sama zahtevala še daljnje povečanje osebja, ako se ne najde način, po katerem se bodo vsaj posli tehnično-komercialnega značaja prenesli na nameravano posebno ustanovo za gradbene posle.

Izvajanja g. bana in g. pomočnika bana so vzeli člani banskega sveta odobruje na znanje. Nato se je razpravljalo o stvarnih izdatkih za centralni urad.

Na predlog g. dr. Koritnika Bogdana je odredil g. ban, da se ne razpravlja o posameznih pozicijah, temveč o celi partiji.

Člana banskega sveta dr. Obersnel Maks in g. Lebinger Hinko sta prosila pojasnila glede

pozicije 4. »Izdajanje in založništvo Službenega lista«.

Referent g. Božič je pojasnil, da je ta znesek namenjen za plačljive službene uradne razglase in objave v službenem delu »Službenega lista«.

G. ban je izjavil, da bo to postavko, ako bodo to dopustile dejanske razmere, znižal.

Glede postavk za reprezentacijo, za nacionalno prosveto in za izdatke po pravilniku z dne 2. dec. 1929. je izjavil član ban. sveta g. Steblovnik, da so ti zneski preveliki.

G. ban je pojasnil, da so te postavke nasproti tekočemu proračunu že itak v izdatni meri znižane, da se bodo ti zneski uporabili res samo za stvarne potrebe in da so potrebne iz državnih in narodnih ozirov.

Temu sta se pridružil član banskega sveta g. dr. Juvan Alojz in dr. Senčar Matej, ki sta poudarjala, da se je treba izogibati malenkostnemu stališču in da je treba omogočiti s potrebnimi sredstvi ban. upravi, da bo kos svoji veliki nalogi.

Ljubljana, 21. jan. AA. Banski svet je danes pod predsedstvom g. bana dr. Marušiča od 9 do 1 in od 16 do 19 in pol nadaljeval razpravo o proračunu. Na dnevnem redu je bil proračun kmetijskega oddelka in sicer o naslednjih pozicijah: kmetijska izobrazba, poljedelstvo in hmeljarstvo, živinoreja, vinarstvo, sadjarstvo in vrtnarstvo, zadrudništvo in kmetijske organizacije, dotacije za ban. kmetijske zavode, veterinarstvo in šumarsivo. Razprava o proračunu kmetijskega oddelka je bila danes končana. Prihodnja seja jutri ob 9 dopoldne.

Germanstvo v vlogi sodnika Nemčija obdolžuje Poljsko „naštev“ proti nemški manjšini

Zeneva, 21. januarja. KK. Danes se je na seji Sveta Društva narodov razpravljalo o nemški pritožbi radi postopanja Poljske pri volitvah. Nemški zunanji minister dr. Curtius je navajal, da je nemška vlada, ne da bi šele čakala na kako pritožbo manjšine, vložila pritožbo na Svet Društva narodov radi velikega pomena dogodkov v gornji Šleziji, na Poznanjskem in v poljskem koridorju, ki nadkriljujejo vse prejšnje trpljenje Nemcev. Dr. Curtius se strinja s tem, kar ugovarja poljska vlada, namreč, da zadeva manjšine ne sme imeti značaja spora med dvema državama, temveč da je to stvar Društva narodov. Svet Društva narodov naj stvar preišče brez ozira na zahteve države, ki zahteva to preiskavo. Vsaka oblast je upravičena, ravnati po lastnem prepričanju in po lastni odgovornosti, vendar radi molčanja estalih držav, udeleženi pri Svetu Društva narodov, ni bila tudi Nemčija prisiljena molčati. Če pa dela Nemčija kot članica Sveta Društva narodov, ne misli pri tem na to, da bi tajila močne notranje vezi z onimi, ki živijo onstran mej pod tujo suverenostjo. Kljub ogromni razburjenosti nemške javnosti je nemška vlada postopala popolnoma v smislu obstoječih manjšinskih pogoib, ko se je pritožila pri Svetu Društva narodov, in poljski ugovori ne morejo omajati nobenega argumenta njenih pritožb. Nasilstva proti nemški manjšini se vrstijo od vsakršnih sredstev telesnega ogrožanja do uničevanja imetja in vsakovrsnega moralnega pritiska. Poljska policija je dovolila storiti vse, celo sama je napadala manjšino. Posebno karakteristična je sistematična akcija gotovih poljskih zvez, posebno neke poljske vstaške zveze, ki ima 40.000 članov, napol vojaško organiziranih. Dokazano je, da obstojajo ozki stiki zveze z vojaškimi oblastmi. Volivne metode poljskih oblasti tudi dokazujejo, da je bilo naročeno, naj se ovira Nemcem izvrševanje volitve z vsemi sredstvi, da ne bi mogli Nemci voliti svojih voditeljev. Volivne komisije so bile pristranske in sestavljene skoro brez zastopnikov nemške manjšine, dasi znaša nemško prebivalstvo v gornji Šleziji skoro 33%. S tem, da se je propagiralo javno oddajanje glasov, se je hotelo prestrašiti zastopnike manjšin. Argumentacija poljske vlade, da se pri volitvah nemški manjšini ni godilo slabše, kakor drugim skupinam opozicije, je popolnoma zgrešena. Kakšne metode smi-

tra poljska vlada za pravilne nasproti svoji opoziciji, je njena stvar. Nemčija teh notranjih razmer Poljske noče spravljati pred mednarodni forum. Drugična pa je stvar glede ostalih manjšin, kakor n. pr. glede ukrajinske manjšine, če se ne potrdijo vzemirljive vesti o nasilnostih, ki so se godile tudi napram Ukrajincem. Če se te vesti potrdijo, se bo moral Svet Društva narodov baviti tudi s temi dogodki. Nemci v gornji Šleziji pa imajo posebne zapisane pravice, ki se ne smejo kršiti s tem, da bi se poljubno zniževal nivo pravnega reda. Sedaj je treba preiskati, ali so se te pravice kršile, najsi bo na Poljskem katerikoli režim. Še resnejše pa je bilo ogrožanje svobodnih volitev za Nemce na Poznanjskem in v poljskem koridorju. Poljska vlada je skušala prevrtni odgovornost za te dogodke na postopanje s Poljaki v Nemčiji, na nespremenjeno postopanje vseh dosedanjih nemških vlad in vsega nemškega naroda glede poljskih vprašanj. Dr. Curtius je poudarjal,

da Nemčija ne misli na to, da bi svoje cilje glede vzhodnih mej zasledovala drugače kakor potom pogodb. Ze sam ta razlog ne more dati nobenega povoda ali pretveze za zaliranje nemške manjšine. Poljske oblasti so izkoristile narodne strasti in podpihovalle obstoječe nesporazumljenje. Popolnoma neutemeljen je poljski ugovor, da bi zatiranje poljske manjšine v Nemčiji moglo biti povod za represalije na Poljskem. Kjerkoli trdi poljska vlada, da so nemške oblasti napravile pogreško v narodnem oziru, se Nemčija nima bati primerjanja. da bi bila poljska manjšina v Nemčiji na slabšem kakor nemška na Poljskem. Končno je predlagal dr. Curtius, naj Svet Društva narodov preišče odredbe poljske vlade, ali bo res sodno zasledovala vse primere kazenskoopravnih prestopkov in ali bo izpolnila vse formalnosti pri onih deliktih, ki jih ima zasledovati na predlog privatnikov, ter al bo uvedla disciplinarno postopanje proti onim poljskim uradnikom, ki so kršili svojo dolžnost.

Slovanstvo ima čisto vest

Na govor dr. Curtiusa je odgovoril poljski zunanji minister Zaleski sledeče: Ponovne zahteve nemškega ministra Treviranusa za revizijo vzhodnih mej so glavni vzrok za razmere, ki jih graja dr. Curtius. Vsakokrat, kadar nastane onkraj mej v Nemčiji pokret, da se gornja Šlezija vrne Nemčiji, nastane med poljskim prebivalstvom gornje Šlezije naravno veliko razburjenje. Dr. Curtius izjavlja, da Nemčija te povrnitve ne zahteva drugače kakor z mirnimi sredstvi. Tega tudi ne potrebuje reči, ker je vprašanje integritete Poljske izven vsake debate. Njegove izjave pa gredo samo za tem, da zastropijo vprašanje manjšin. V tem primeru pa bi bilo treba varovati nemško manjšino pred njenimi lastnimi branitelji. Zaleski je navajal več primerov, da dokazuje, da je poljska manjšina v nemški Gornji Šleziji mnogo na slabšem kakor nemška manjšina na Poljskem. Poljska vlada ne taj, da je prišlo med volitvami do raznih incidentov. Zaleski je predložil materijal, da je bilo v Gornji Šleziji le malo incidentov in da so poljske oblasti tudi pri lahkih primerih vedno nastopale. Volitve so bile strastne zato, ker je

šlo za boj med pristaši revizije poljske ustave in njihovimi nasprotniki, ne pa za boj med Poljaki in Nemci. Tudi pri volitvah v Nemčiji se niso čula samo prijateljska zatrevanja. O terorju na Poljskem ne more biti nobenega govora, sicer bi moral Svet Društva narodov, ki je poklican, da vzdržuje mir na vsem svetu, postati vaški mirovni sodnik. Končno je priznal Zaleski, da je bil patriotizem poljske vstaške organizacije morda nekoliko prevroč, opozoril pa je dr. Curtiusa na nemški Stahlhelm. Če je že šlezjski vojvoda častni predsednik poljskih vstašev, je tudi predsednik nemške republike častni predsednik Stahlhelma, ne da bi bil odgovoren za izgrede Stahlhelma. Poljska vlada ne bo trpela, da bi si privatna organizacija prisvajala pravice, katere pristojajo samo oblastim. Poljska vlada obžaluje dogodke in si prizadeva, doseči mirno sodelovanje med vsemi prebivalci Poljske, najsi bodo kateregakoli naroda, plemena ali vere. Poljska vlada bo storila vse, kar je v njeni moči, da bo omogočila sodelovanje nemške manjšine s poljsko večino.

Nečuvven napad na goriškega nadškofa

Trst, 21. jan. Današnji »Piccolo« očitno v dogovoru z vladajočim sistemom in v pospešitev njegovih namer uporablja otvoritveni govor višjeje državnega tajnika Julijske pokrajine, Mandruzato, za napad na slovensko duhovščino in njenega najvišjega predstojnika, kakršnega kljub brezobzirnosti fašističnega režima do danes še nismo brali. Imenovani list pravi, da je »govor visokega dostojanstvenika, ki je vrh tega goreč katoličan v smislu najčistejših tradicij rimske cerkve, odkril vso protidržavno in protitalijansko miselnost tako slovanske duhovščine kakor goriškega metropolita. Katoliška Cerkev v Julijski Krajini ni rimska, ampak slovanska. Njena naloga se uporablja izključno v obrambo neke slovanske kulture, proti kateri govorita tako zgodovina kakor dobri okus. Protitalijanska miselnost gotovih prelato je vrgla s sebe celo dosedanje krinko političnega nadstran-

karstva in se najvišja cerkvena oblast v Gorici obnaša tako kakor bi se obnašala v Ljubljani. V kraških cerkvah se moli Bog v najgršem izmed vseh jezikov, kakor da bi bila latinščina, ponos rimske cerkve, bogoskrbnost. Nadškof ničesar ne stori, da bi se vzgajal italijanski duhovniški naraščaj. Italijan se v primorskih cerkvah čuti popolnoma tujega, niti mentaliteta niti obleka duhovnika ga ne spominja, da se nahaja v katoliški, apostolski in rimski cerkvi. Če je ovčica italijanska, se pastir zanjo sploh ne zmeni. Ni enega samega slučaja, da bi se bil najvišji cerkveni pastir Julijske Krajine kdaj postavil na stran italijanske oblasti v svrhu koristne politične in verske kolaboracije, kakor svojčas v Avstriji.

»Evidentno je,« vzklila na koncu tržaški dnevnik, »da se tak položaj ne more nadaljevati!«

Dr. Bauer - 20 let zaogr. nadškof

Zagreb, 21. jan. Z. 29. januarja bo zagrebški nadškof dr. Bauer praznoval 20 letnico posvetitve za zagrebškega nadškofa.

Dr. Ahčin pri predsedniku vlade

Belgrad, 21. jan. 1. Predsednik vlade general Peter Živković je danes popoldne sprejel glavnega urednika »Slovenca« g. dr. Ivana Ahčina, ki je ostal s predsednikom vlade nad pol ure v razgovoru.

Osebnosti

Belgrad, 21. jan. AA. S sklopom ministr. za trgovino in industrijo je odjele na komisarija industrijske zbornice v Belgradu Dragiša Stojadinović, načelnik oddelka, namesto g. Saviča, načelnika v pokoj.

Dunajska vremenska napoved. V splošnem je pričakovati, da bo dosedanje mlo vreme trajalo še dalje. V severnih Alpah bo večinoma jasno, drugod pa večinoma oblačno in verjetno padavine. V nižinah megla.

Iz domovine

Dragocene starine

Zagreb, 21. jan. Z. 14. decembra 1930 je bila družba starin barona Hardila v Turnu pri Velenju. Med starinami so vrata grobnice stare zagrebske stolnice, ki so bila prodana ob priliki njene restavracije. Ta vrata je hotel kupiti ljubljanski muzej. Ker se zanje zanima upravitelj zagrebskega muzeja, je ta vrata ljubljanski muzej odstopil zagrebski občini, ki jih je kupila za 12.000 Din.

Za trgovce

Belgrad, 21. jan. AA. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine sporoča, da je izšla v tisku tretja številka trgovinske-informativne službe, ki prinaša vse podatke o Grčiji.

Izvažanje tobaka

Belgrad, 21. jan. AA. Madjarska vlada je dovolila, da se pošiljke tobaka v zaprtih tovorih lahko pošiljajo skozi Madjarsko, če se zaprosi za dovoljenje.

Posojila Državne hip. banke

Belgrad, 21. jan. AA. Državna hipotekarna banka je obvestila vse gospodarske organizacije, da je sklenila dati na državne bone na enoleten rok posojila v znesku 90% njihove vrednosti. Istotako je obvestila gospodarske organizacije, da bo dajala posojila na njene lastne zadolžitve vseh emisij, tudi ameriškega posojila iz leta 1927. v znesku 80% njihove borzne vrednosti. Lombardi bo znašal 7% letno.

Ni treba krematorija

Osijek, 21. jan. Z. V mestu se je že delj časa vodila akcija za zgraditev krematorija. V občinskem svetu se je to vprašanje že obravnavalo, zlasti ob priliki vprašanja o novem občinskem pokopališču. Zahtevalo se je, naj zastopniki posameznih veroizpovedi izrazijo svoje mnenje. Evangeliki in izraeliti ne bi imeli ničesar proti, zastopniki katoliške in pravoslavne veroizpovedi so pa oddali tak odgovor, da se je akcija onemogočila.

Nemško-jugoslovanski odnosi

Belgrad, 21. jan. AA. Urad za pospeševanje nemško-jugoslovanskih odnosov obvešča: Od 9. februarja do 1. marca razstava avtomobilov, od 2. do 9. aprila razstava za zaščito prirode, od 9. maja do 2. avgusta razstava gradbenega materiala s specifičnimi razstavami: zgradba vzornega doma, vzorne zgradbe, naša soba, poljedelske zgradbe, vrt itd., od 21. do 30. avgusta radio in gramofon.

Vodopravni davki

Belgrad, 21. jan. AA. Na prošnjo ministrstva za zgradbo je oddelek za davke ministrstva financ dal naročila pelom razpisa vsem davčnim upravam, da vodopravne doprine redno poberejo. Vodopravni doprinosi se morajo plačati v zvezi s sklepi št. 4475-30 in na osnovi §§ 20 do 26 in 32 do 33 pravilnika o razdelitvi in pobiranju doprinosov vodnih zadrug.

Davek na poslovni promet

Belgrad, 21. jan. AA. Oddelek za davke ministrstva za finance nas prosi, da uvrstimo sledečo vest:

Oddelek za davke ministrstva za finance je v svrhu določitve skupnega davka na poslovni promet sklical že prej določeno konferenco, ki bo delala po skupinah. Najprej se bodo določile sledeče skupine: živinoreje, gozdarstva, poljedelstva, industrije in ostale panoge, navedene v prvem delu davčne tarife. Ta seja bo v petek 23. t. m. Seja o ostalih tarifah skupnega davka na poslovni promet bo sklicana pozneje.

Zakon o zdravniških

Belgrad, 21. jan. AA. O novem zakonu o zdravniških smo dobili na merodajnem mestu tole pojasnilo:

Zakon o zdravniških zamenja dosedanje uredbo o zdravniških zbornicah. Zakon se razlikuje od uredbe v toliko, da je v njem nova odredba glede zdravniške pripravljavalne službe, ki traja po novem zakonu leto dni, in sicer pol leta v kurativni, pol leta pa v preventivni medicini. Zakon predpisuje hitreše postopanje zborničnih odborov in disciplinarnih svetov, daje jim večjo kompetenco in izvršno oblast. Sklepi zborničnih odborov in disciplinskih svetov postanejo za upravne oblasti izvršni. Predvideno je tudi obvezno zavarovanje zdravnikov za primer starosti, onemoglosti in smrti, to pa samo za one, ki po nobenih drugih predpisih v tem pogledu niso zavarovani. Zdravniških zbornic bo deset. Združene bodo v zvezi zdravniških zbornic. Novi zakon pooblašča ministra za socialno politiko in narodno zdravje, da predpiše maksimalne takse za zdravniške usluge, tako da ne bo več dosedanjih minimalnih taks.

Zrebanje Vojne škode

Belgrad, 21. januarja. AA. Dne 16. januarja t. l. je bilo v oddelku za državne dolgove in državne kredite finančnega ministrstva sedmo zrebanje dobikov obveznic 2 in pol odstotne vojne škode. Pri tem so bile izžrebane te-le serije: 94, 734, 854, 948, 1034, 1140, 1241, 1318, 1352, 1749, 1823, 2030, 2191, 2339, 2342, 2368, 2618, 3106, 3175, 3189, 3219, 3471, 3760, 3981, 4005, 4227, 4355, 4413, 4491, 4652, 4660. Ker ne bo naknadnega zrebanja, je ta lista izžrebanih serij definitivna. Izmed amortiziranih serij se počenši s 1. marcem t. l. vsaka obveznica plača po 1000 Din, kupon št. 7 počenši s 1. februarjem, enako tudi kupon št. 7 za ostale neamortizirane obveznice 2% posojila vojne škode. Nedvigljive vsote zastarajo v roku 5 let neplačane obresti pa v roku 1 leta. Po št. 4 zakona o izplačilu vojne škode zastara kupon 27 dne 31. januarja 1932, amortizirane obveznice 7. zrebanja pa prvi dan meseca februarja 1930. Pravica izplačila obveznic amortiziranih 1926 zastara 1. marca t. l. Te obveznice so tebe serije: 82, 84, 404, 407, 633, 796, 816, 1654, 1753, 1858, 1868, 2295, 2408, 2635, 2676, 2682, 3189, 3215, 3991, 3486, 3636, 3685, 3761, 3875, 4143, 4212, 4342.

Za denar se vse dobi

Trdi se, da bi komisija, ako bi se ji ne stajale ovire in ako bi gotovi krogi, deloma v lastnem interesu, deloma iz bojazni, da ne bi padel prevelik madež na domovino, ne delali z vsemi silami na to, da se sfera kolikorimogoče politični, mogla citirati predse najmenj 150 senatorjev in poslancev, o katerih se upravičeno smiselno da se pomagali goljufijam Oustrice.

Zanimivo je, da je prišlo pri tem tudi na dan, da korupcija ne cvete samo v visokih krogih in med parlamentarci, ampak da se kot tudi v solstvu! Prav te dni je namreč univerzitetna preiskovalna komisija na podlagi opazovanj, ki datirajo že nekaj let sem, dognala, da se je tako na srednjih in nižjih kakor na univerzalnih vršila prava kupčija z nalogami, oziroma vprašanji in odgovori pred izpitnimi komisijami. Kandidati so enostavno za denar dobili teme in odgovore kakor so tudi izvedeli za vprašanja tako da so na izpitih sijajno briljirali. V ta škandal je razum profesorjev zapletena tudi državna tiskarna, kjer se tiskajo najboljši znanstveni dokumenti. Geslo je pač: »Za denar se vse dobi«.

Kljub potlečevalnim poskusom pa prihaja pri zasledovanju teh škandalov čedalje več inen na dan. Zdal je pozoren slučajno bolj obrnjena na umazanje bivšega velikega Mussolini-Jevega prijatelja Guelina, katere preiskuje posebna komisija. Pri tej zadevi je najbolj kompromitiran bivši finančni minister Caillaux, ki ima toliko afer na glavi kot las. Dolžni ga, da je potem svojega kabinetskega šefa Coggia in podtajnika Francoske banke, Aupetit dal Guelinovu goljufivemu podjetju dovoljenje za notiranje njegovih papirjev na pariški borzi, za kar sta Coggia in Aupetit postala noravna svetnika Guelinove »Snia Viscosae« s 150.000 franki letne nagrade vsakemu.

Druga senziacija je izpoved nekega Poujoalasa, uradnika bivše Oustricove banke, ki je izjavil, da je Oustrice osebnost vršil spekulacije v korist takih gospodov, kakor so: bivši justični in finančni minister Raoul Peret, bivši minister notranjih zadev Jean Durand, bivši poslanik v Rimu René Besnard, bivša državna tajnika Falcoz in Justier ter visok uradnik »Dette publique«, gospod Cambier.

Mnenja o balkanski zvezi

Balkan je panj - Čebele ima o želo naperjeno samo proti tujcem

Atene, 21. jan. AA. Vsi poslanci balkanskih držav, ki so akreditirani v Atenah, so dali v obliki odgovora na zadano jim vprašanje svoj prispevek v januarjski snopi revije »Les Balkans« o uspehu in možnosti ureditve balkanske unije v tem letu.

Niz izjav odvarja znan ideolog balkanske unije Aleksander Papanastaziju, ki poudarja, da je poltretji za združitev balkanskih narodov v bujem razvoju, kar je tudi priroda, in zato ga nič ne more zavirati. Bodoči carigradski kongres bo zato zabeležil samo novo etapo v razvoju te ideje. Bilo se bo vsekakor nadaljevalo na temelju ohih tinit, ki jih je začela prva atenska seja. Politično zblizanje balkanskih narodov bo tem narodom šele vrnilo svobodo. Novo leto 1931. bo torej po vsej verjetnosti prišlo pomembno momente.

Za tem slede članki po ubecnem redu inen držav, ki so zastopane po poslanikih v Atenah. Albanski poslanik Ali Aslani se nada, da bo leta 1931, znatno napredovala misel zblizanja med balkanskimi narodi. Bolgarski poslanik Ivanov veli, da mora karakterizirati balkanske konference duh pomiritve in sporazuma; tako bo moči zabeležiti važen korak naprej v zblizanju balkanskih narodov. Balkanska unija se mora uresničiti s solidarnostjo balkanskih narodov.

Romunski poslanik Langa Rascanu naglašar: Gospodarska kriza in druge hude razmere narav-

nost silijo pogovarje balkanskih držav, da čim prej ustanove unijo balkanskih držav, ki jo je treba pripravljati postopoma. Turški poslanik Mehmed Knidbey naglašar, da ni dvoma, da bo bodoča konferenca v Carigradu pomenila odločno etapo v uresničevanju plemenitih namenov, ki jih predstavlja balkanska unija.

Jugoslovanski poslanik Vučković pravi: V vseh balkanskih narodih se vidi težnja po uresničenju balkanske unije. To je smoter, za katerim mora težiti vsak človek, ki ima dobro voljo in ki je iskreno vdan interesom tega kosa mučenike zemlje, ki se imenuje Balkan. Edino balkanska unija mora vrniti balkanskim narodom ono, kar so izgubili ugleda in slovesa v dobi žalostne prošlosti. To pa se da doseči samo tedaj, kadar bodo balkanski narodi pokazali, da so iz lastne moči zmogli urediti svoje razmere, in kadar ne bodo dajali prilike drugim mešati se v interne spore in nesporazume z balkanskimi državami. Samo močna balkanska unija more roditi ta rezultat. Balkan ni vulkanska zemlja, kakor ga radi slikajo njegovi neprijatelji. Balkan je narobe, panj, v katerem hočejo posamezni narodi zbirati plodove svojega dela. Balkan je panj, v katerem imajo čebele želo naperjeno samo zoper onega tujca, ki bi se drznil napasti ta uljnik, da si nabere medu, ki je plod truda balkanskih narodov.

Velik uspeh indske konference

Kritizirajo ga samo konservativci

London, 21. jan. AA. Indijska konferenca je končana in indijski delegati se vračajo v domovino, kjer bodo nadaljevali delo za indijsko ustavo in sklenili doseči sporazum v komunalnem vprašanju. Za zaključek indijske konference vlada v Indiji veliko zanimanje in indijski ustavni problem je v ospredju političnih razgovorov. Vlada bo objavila v nekaj dneh o indijski konferenci belo knjigo. Debat o indijski ustavi bo v angleškem parlamentu že prihodni teden. Po spravljenem govoru lorda Peela na zadnji plenarni seji indijske konference pričakujejo politični krogi z zanimanjem izjavo konservativnega voditelja Baldwin.

Snoči je imel ministrski predsednik Macdonald po radiju važen govor o indijski konferenci, ki je dejal, da se bo delo na indijski ustavi nadaljevalo. Macdonald je dalje poudaril, da se je indijska konferenca vršila kljub nemirom v Indiji, kar nikakor ne pomenja slabosti angleških oblasti. Indijska konferenca je bila posledica obljube angleške kraljeve dvo-

jice, podkralja in angleških državnikov, da bo Indiji postopoma priznana samouprava. Člani konference se vračajo v Indijo ne samo s političnimi predlogi, temveč tudi z uverjenjem, da Anglija priznava Indiji samopravo in da se bavi edinele z vprašanjem, kako naj se uspešno doseže ta cilj.

London, 21. jan. AA. Na kosilu na časi indijskim delegatom je voditelj liberalne stranke Lloyd George naglasil, da se vsa liberalna stranka strinja z izjavo lorda Readinga o indijski ustavi. Lloyd George je tudi poudaril, da je prepričan, da bo javno mnenje popolnoma odobrilo sklepe konference.

Snoči je Winston Churchill, bivši angleški zakladni minister, ostro kritiziral potek indijske konference. Poudaril je, da indijska konferenca ni predstavljala večine angleškega in indijskega javnega mnenja in da bo priznanje samoprave v Indiji povzročilo v tej deželi krvave boje in nemire ter uničilo vse, kar je Anglija storila v dobrobit milijonov Indijcev, ki so nepolitični in žele živeti srečno, mirno in varno.

Gospodarsko sodelovanje Evrope

Optimistične izjave poslanika Riedla našemu dopisniku

Dunaj, 18. januarja.

Poslanik Riedl, znan prvoborilec za revizijo evropske trgovinske politike v sodalu večjih meddržavnih ugodnosti, je dal zanimivo izjavo glede tega vprašanja.

Kakor znano, se zdaj razpravlja ravno to vprašanje pri zasedanju Društva narodov. Izjave g. Riedla so tem važne, ker gleda revizijo smerne evropske trgovinske politike iz istih vidikov, za katere je tako ostro nastopil naš zunanji minister g. V. Marinković pred par dnevi pri zasedanju Društva narodov v Ženevi. To izjavo je namreč g. Riedl mednarodni trgovski zbornici.

V svoji izjavi pravi, da je uveljavitev večjih meddržavnih trgovinskih ugodnosti možna, ker ostane daleko največji del vsega eksporta evropskih držav v Evropi sami. L. 1928 je znašal pri posameznih evropskih državah izvoz v ostale evropske države v procentih: Poljske 96,9, Danske 95,2, Jugoslavije 95, Madžarske 92,6, Bolgarije 90,1, Avstrije 88, Romunije 83, Češkoslovaške 79,5, Švedske 77,6, Holandske 74,6, Nemčije 73,9, Norveške

70,8, Belgije 70,3, Švice 69,7, Italije 68,4 in Francije 62,7 celotnega izvoza. Samo pri Angliji nadkriljuje njen izvoz v prekomorske dežele izvoz v Evropo. Pri njej namreč znaša izvoz v Evropo samo 32,2% celotnega njenega izvoza. Srednjeevropske države pa imajo med sabo še posebno močno blaginjanje blaga. V vsaki posamezni srednjeevropski državi znaša izvoz v druge srednjeevropske države v procentih: v Jugoslaviji 98, Madžarski 88,4, Bolgariji 88,2, Avstriji 77,8, Romuniji 78,6, Poljski 73,2, Češkoslovaški 67,1, Švici 47,6, Belgiji 47,2, Nemčiji 46,6, Holandski 45,1, Franciji 43,3 in Italiji 44,1 celotnega izvoza.

Zdal pa je evropsko gospodarstvo obdano s skoraj 7000 km dolgimi carinskimi mejami, nastalo je tudi 8 novih gospodarskih edinic, ki so skoraj nezmogljivi življenja. Nadalje je g. Riedl mnenja, da se bodo sklepi agrarnega bloka vzhodnoevropskih držav samo na ta način lahko uresničili, če bodo dali zapadno in vzhodnoevropskim državam, ki prevzemajo od agrarnega bloka poljedelske produkte, tozadavne olajšave.

Primorje

Slovenska kultura hipotetična

Trst, 21. jan. AA. »Piccolo« se bavi s fitim pasusom v govoru državnega tožila o slovenski duhovščini v Juljski Krajini, o kateri pravi, da dela tako, kakor da bi se nahajala v Ljubljani in vobče ne upošteva Italijanov, nego samo Slovence. Tako stanje je nemogoče in izključeno, da bi duhovščina nroševala samo interese hipotetične slovenske kulture, ki jo zgodovina negira. Tako stanje ne sme dalje trajati, pravi »Piccolo«, in zahteva, da pride do čim ožjega sodelovanja med Cerkvijo in državnimi oblastvi.

Grčija

Italijanska propaganda

Atene, 21. jan. AA. Grško ministrstvo za prosveto je vstavilo v proračun letno nagrado 350.000 drahem za prevode del grške književnosti v svetovne jezike.

Atene, 21. jan. AA. Italijani nadaljujejo vse bolj in bolj s krepitvijo zvez z Grčijo. Tako bo letos spomladi v Atenah italijanski teden. V Atene pride veliko število italijanskih književnikov, novinarjev in umetnikov, ki bodo imeli vrsto predavanj in uredili umetniško razstavo. Dusa te akcije je tukajšnji italijanski poslanik. Istočasno bo tudi v Rimu sličen grški teden.

Bolgarija

Težavne gospodarske razmere.

Setija, 21. jan. Z. »Pladnev« toži v zadnji številki o težavnih gospodarskih razmerah v Bolgariji. Vse javno in gospodarsko življenje je v teški gospodarski krizi, ki postaja vedno večja in večja. Državne finance so pred bankrotom. Korupcija in razsuto uničujeta politično življenje. Nič ne vidi izhoda iz strašnega stanja, na katerega je vrjel državo »Sgovoristični« režim.

Italija

Apostolski nuncij okraden

Rim, 21. jan. Z. »Giornale d'Italia« poroča, da je snoči bil v stanovanju apostolskega nuncija v Rimu Borgolina Duce, ki stanuje v vaticanskem gradu, okraden dragocen zlat kelih, ki je bil darovan apostolskemu nunciju, ko je bil imenovan za vaticanskega zastopnika pri italijanski vladi. Orožništvo Vatikana je izvršilo preiskavo, ki pa ni imela uspeha.

1000 let zapora

Palermo, 21. jan. Z. Po večtedenski razpravi pred porotnim sodiščem se je končal takozvani mafijski proces proti 177 obtožencem. Porotniško posvetovanje je trajalo 4 dni. Ves ta čas so porotniki bili skupaj s predsednikom sodišča in državnim tožilecem prisiljeni jesti in spati v porotni dvorani. Obsojenih je bilo 124 obtožencev od 3—30 let. Vse kazni skupaj znesejo 1000 let. 53 obtožencev je bilo oproščenih.

Francija

Joffreov naslednik

Pariz, 21. jan. AA. Za Joffreovega naslednika v francoski akademiji je določen general Weygand.

Belgija

Aniverpen zopet trdnjava

Bruselj, 21. jan. AA. Odbor, ki mu predseduje polkovnik Michelet, bo proučil ukrepe, ki so potrebni, da se obnove nekdanje utrdbe v Anversu.

Nemčija

Francija ponuja posojilo

Berlin, 21. jan. AA. V zadnjih dneh so se pojavile govorice o pogajanjih, ki se vrše med Nemčijo in Francijo o velikem francoskem posojilu za Nemčijo. »Lokalanzeiger« priobčuje te vesti s pristavkom, da jih na pristojnem mestu ne demantirajo in da je bil francoski denar v resnici ponujen Nemčiji. V vladi si niso še na jasnem, ali bo treba plačati za to posojilo še politične koncesije. »Berliner Tageblatt« takisto objavlja te vesti in pristavlja, da se bo Nemčija poslužila mostu, ako ga Francija zgradi, še prej, kakor splošno mislijo.

Proti vandalizmu Viljema

Berlin, 21. jan. AA. Po vesteh nizozemskih listov bodo ozemlje, kjer leži grad Doorn, preuredili v prirodni park. Zato bivši nemški cesar ne bo mogel več sekati dreves in odrežati razne izpremembe v nasadih.

Zinaga zračne podjetnosti

Nanking, 21. jan. AA. Zračno zvezo med Evropo in Kitajsko bo organizirala nemška »Luft-hansa«.

»Zlati« proces

München, 21. jan. AA. Proces proti izdelovalcu zlata vzbuja čedalje večje zanimanje javnosti. Obtoženeč skuša postaviti v ospredje osebo gen. Ludendorffa. V toku večerajšnje razprave je priznal, da je prejel od članov studijske družbe, ki jo je ustanovil, da prouči vprašanje izdelovanja zlata, velike zneske. Člani te družbe so vplačali 700.000 mark. Poleg drugih prejemkov si je pridržal no statutih 2 in pol odstotka te vsote. Člani so vplačevali svoje prispevke Ludendorffu in njegovim zastopnikom. Ko je bila družba razpuščena, je obtoženeč prevzel dolgove, samo da bi onemogočil Ludendorffu, ker nato je ustanovil novo družbo in vložil pol milijona iz prve družbe. V novi družbi ni bilo več Ludendorffa.

Japonska

Rusko-japonski odnosi.

Tokio, 21. jan. AA. Dnes se je sestal japonski parlament. Japonski zunanji minister Siderhara je imel govor, v katerem je dejal, da ni možno dovolj preeniti pomena londonske pomorske pogodbe za stabilizacijo mednarodnega položaja. Pogodba vzbuja veliko zaupanje med narodi, ki so jo sklenili in od katerih je odvisen mir in napredek sveta. Govorec o japonskih odnosih s sovjetsko Rusijo je Siderhara izjavil, da se japonsko-ruski trgovinski odnosi razvijajo zelo ugodno in da se je rusko-japonska trgovina od obnovitve diplomatskih odnosov med Rusijo in Japonsko leta 1924, še potrojila.

Ljubljanska elektrarna

Njeno delo lansko leto

Ljubljana, 20. jan.

Kako velike ugodnosti nam nudi izraba električnega toka v razsvetljavi, gospodinjstvu, obrti in industriji, se zavemo navadno šele tedaj, ko ga nimamo. Ko gre človek poleti na oddih na dežel, prav gotovo ne pogrša premnogih pridobitev moderne civilizacije. Eno pa gotovo: svetle luči, ki jo prižgeš z gibom roke in zopet ugasneš. Ni ti treba snažiti, nobenega duha nima in nikake nevarnosti. Zato posega tudi ljubljanska elektrarna v naše življenje, mnogo bolj, kot si mislimo.

To dokazujejo že številke same, ki kažejo, da je uporaba električnega toka v lanskem letu mogočno napredovala. Dočim je v letu 1929, producirala elektrarna za 3.550.000 KW (kilovatih) ur električnega toka, ga je lani že za 5.500.000 KW ur. Torej skoro dve petini več, ko predlansko leto. Te milijonske številke nam pa še ne predočujejo zadostno ogromne množine. Smo pač preveč navajeni najrazličnejših milijonov. Zato vzemimo za vzgled 50 Wattne žarnice, ki prav za nedolgo razsvetljuje srednje veliko sobo. Taka žarnica bi gorela s tokom, ki ga je producirala ljubljanska elektrarna v letu 1930, samo 12.590 let. Ljubljanski tramvaj pa bi vozil z njim celih 15 let.

Uporaba toka se je v glavnem razdelila na razsvetljavo in motorski pogon. Tako se je porabilo za zasebno razsvetljavo 2 milj. 28.000 KW ur, za javno razsvetljavo v Ljubljani pa 250.000 KW ur. Dočim se je na Viču, Ježici in Mostah porabilo za javno razsvetljavo le 42.000 KW ur. Za zasebno razsvetljavo v Ljubljani sami se je porabilo 1 milj. 882.000 KW ur. Za celotno razsvetljavo Ljubljane brez okolice, pa se je porabilo 2.122.000 KW ur. Pri tem naj omenimo, da sijajna razsvetljava ljubljanskega Gradu, ki tako zelo dvigne krasoto našega mesta, stane sedaj, ko so že plačani nabavni stroški za reflektorje in montažo, komaj par 100 Din na večer. Za zasebno razsvetljavo pa se je porabilo na Viču 81.000 KW ur, v Mostah 79.000 KW ur, na Ježici in v Tomačevem 30.000 KW ur, v Štepanji vasi pa 5.500 KW ur. Okolica Ljubljane je porabila torej za zasebno razsvetljavo 195.500 KW ur in 42.000 za javno razsvetljavo, skupaj 237.500 KW ur, kar je še vedno mnogo manj, kakor se je porabilo v Ljubljani za javno razsvetljavo.

Za motorski pogon se je porabilo 925.000 KW ur, kar je približno petina produciranega toka. Cestna železnica je porabila 360.000 KW ur, kar je približno le petnajstina letne produkcije. Precejšnje množine toka je poleg tega porabila še elektrarna sama, katere obrat je večinoma elektrificiran.

Ker pa je za pogon električnih generatorjev potreben parni stroj, oziroma parna turbina, je jasno, da so v ljubljanski elektrarni pokurili precejšnje množine premoga, ki so seveda tem večje, čim več toka je bilo konsumiranega. In v resnici so zgorale v letu 1930, v ljubljanski elektrarni ogromne množine premogovega zdroba. Celih 12.428 ton je moral zveziti lansko leto veliki Škodov tovorni avto na parni pogon skoro samo v ljubljansko elektrarno. To je 1.248 vagonov, ali 41 vakov po 30 vagonov na leto, ali, če hočete, vsak dan skoro 3 in pol vagona.

Tistih, ki so v preteklem letu uporabljali električen tok, je 11.609. Leto 1930 je bilo torej 9.604. S tega je razvidno, da elektrifikacija, tako stanovanj, kakor tudi podjetij pri nas kaj hitro napreduje. Na okolico Vič, Hozau dožal,

Moste in Ježico pride 2404 odjemalcev, dočim so vsi ostali v Ljubljani.

Na Viču je znašalo število odjemalcev električnega toka v letu 1930 1.046 in je zrastle v toku enega leta za 215, v Mostah je 983 odjemalcev, predlanskim pa jih je bilo 221 manj, na Ježici pa uporabljala tok 376 strank, za 83 več ko v letu 1929. V Ljubljani pa je približno 1500 več odjemalcev ko predlansko leto.

Pri uporabi električnega toka se odjemalci razdelijo takole: 8.716 odjemalcev rabi električni tok za razsvetljavo svojih stanovanj, 874 za razsvetljavo svojih obrtnih prostorov, 479 za razsvetljavo pisarn, 540 pa za pogon električnih motorjev. Povprečna dnevna obremenitev elektrarne je znašala 800 KW. S tem bi lahko hkrati gorelo 16.000 žarnic, ki smo jih že omenili. Najvišja obremenitev in torej konica obremenitve v letošnjem letu pa je znašala 2.400 KW. Dosežena je bila v času, ko delujejo še vsi pogonski električni motorji in gorijo skoro vse žarnice, to je pozimi na večer pred šestimi S tem tokom pa bi lahko hkrati gorelo 48.000 50 Wattnih žarnic.

Cene električnemu toku so bile v letošnjem letu sledeče: 7 Din za KW uro za kinopodjetja, 6 Din za KW uro za vse lokale in 5 Din za KW uro za zasebno razsvetljavo. Za motorski pogon v obrti se je izpreminjala cena od 3—1.90 Din za KW uro in je bila tem manjša, čimveč toka je porabil odjemalec. Industrija pa, ki je porabila zelo velike množine električnega toka, pa je plačevala za KW uro še mnogo manj.

Upamo, da bo v letošnjem letu ljubljanska elektrarna prav tako napredovala kot je lansko leto, s čimer si bodo koristili še največ novi odjemalci sami.

Radosti zime

S snegom pokriti bregovi in šume, veseli ljudje na smučeh in sankah veselo opazovalca. A mnogi zimski sportniki niti ne mislijo na to, da izžerjajo zima njihovo zalogo energije in da bi bilo potrebno da bi se s primerno sestavljeno hrano okrepili po tej izgubi energije.

OVOMALTINE

naravna krepična hrana, ki vsebuje hranilne snovi na znanstveni podlagi in v najvišji koncentraciji ne samo da greje sportnika, nego povečava tudi njegovo telesno moč in sposobnost in odporno s to.

Vsak sportnik mora vzeti dnevno — 3 žličke Ovomaltine v m eku ali čaju za pred užitek ali malico ter na izlet kot provijant. Lahko se ga nosi tudi v termo-steklenici.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in boljših specerijskih trgovinah: Mala skatlica 16 Din, srednja skatlica 32 Din, velika skatlica 56 Din, ekonomični zavoji 100 Din.

Nesrečni žel. invalidi

Večkrat se je že tudi javno razpravljalo vprašanje železniških invalidov. Ker pa do danes to vprašanje še ni rešeno, prosimo Vas, gospod urednik, da nam priobčite o tem žalostnem poglavju sledeče:

Železniški invalidi in vdove v dravski banovini so prideljeni prometnemu ministrstvu v Belgradu, svoje skromne neugodne rente prejema od železniške direkcije v Zagrebu, in sicer ne prevedene za prejšnjih 100 zlatih kron 25 Din mesečno. Oni železniški invalidi s samo neugodno rento, kateri imajo 33.1% visoko rento, dobijo zraven tega še malo draginske doklade in še isti ne vsi. Oni pa, kateri imajo zraven neugodne rente še malo pokojnino ali provizijo, dobijo pa samo za prejšnjih 100 zlatih kron 25 Din mesečno.

Neugodno zavarovanje je bilo obvezno za vse železniško osebo prejšnjih avstrijskih železnic pod naslovom: Unfallversicherungs-Anstalt der Oesterreichischen Eisenbahnen. Namen te ustanove je bil, vsaj deloma odškodovati ponesrečence za izgubo njihovih prejemkov, kateri se znižajo z v službi zadobljeno neugodo. Ponesrečenci so izgubili možnost napredovanja, ter dosegli najvišje pokojnine v odmeri, ter so morali iti prerano v pokoj z malimi odstotki, odmerjeni pa ob času neugode v večini slučajih še v nizko plačani stopnji nahajajočega uslužbenca.

Do so bili ponesrečenci in njihove družine vled izgubljene delanemožnosti v požrtvovalni in težki službi, za prestale bolečine, njihovo pohabljenost in izgubo zdravja ter svojih udov, kar je zvezano z dosmrtnimi stroški, vsaj deloma odškodovani, jim je bila priznana neugoda renta.

Po svetovni vojni so vse nasledstvene države prevzele v svojih državah bivajoče železniške invalide kakor tudi fond, kateri se je procentuelno razdelil. S tem so prevzele tudi skrb za železniške invalide. Vse nasledstvene države so skrbale, da so se neugodne rente ohranile na prejšnji kupni moči, kakor so vse življenjske potrebe in stanovanja poskočile, katere se morajo plačevati v zlati pariteti.

Naravnost čudno je, kako je mogoče, da so pri nas ti nesrečniki prepušteni največji bedi, zakaj se že niso prevredle njihove še kronske neugodne rente času in življenjskim potrebščinam primerno.

Ker se kronski železniški invalidi, kateri so že v visoki starosti, nahajajo v največji bedi in pomanjkanju, apeliramo na merodajne faktorje, da se gori navednim nemudoma prevedejo njihove neugodne rente času in življenjskim razmeram primerno, popravljaj se jim tudi vsa storjena krivica za nazaj, da zamorejo poravnati dolgove, v katere so zabredli ne po lastni krivdi. Upamo, da naš apel za uboge trpine ne ostane glas vpijočega v puščavi, temveč, da se uresniči njihova težko pričakovana rešitev. Vsem pa, kateri bodo na tem uresnitvi sodelovali, kakor tudi Vam, gospod urednik, pa že vnaprej najudanejša zahvala.

Društvo železniških upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani.

★ Pri žolčnih in boleznih na jetrih, žolčnem kamnu in zlatenici urejuje prebavo naravna »Franz-Josef« gorenica na naravnost najpopolnejši način. Klinična izkustva potrjujejo, da je povsem učinkovito domače zdravljenje s »Franz-Josef« vodo, če se jemlje zjutraj na tešče, pomešana z malo tople vode. »Franz-Josef« gorenica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

»Porcioni« tržiških predilničarjev

Tržič, 21. januarja.

Med predilniškimi delavci in delavkami je nekaj završalo. Kaj pa je? Delavska veselica, ki je bila še vsako leto, je odpovedana. Pa to še ni najhujše, ampak tudi »prejono« ne bo.

Vodstvo tukajšnje predilnice je namreč vsako leto naklonilo delavstvu mal priboljšek. Vsak delavec je dobil nekaj mesa in pol litra vina. Ni bilo veliko, a bil je to nek zunanji znak skupnosti med vodstvom in delavstvom, pa tudi marsikatera družina je imela na ta račun enkrat dobro večerjo. Vodstvo, ki je delavstvu na splošno naklonjeno, baje ni napravilo tega na svojo roko, pač pa je prišla pobuda od neke druge strani, kar pa meče zelo čudno luč na delavsko vzajemnost v predilnici. Vodstvo bo naklonilo radi opuščenih »prejono« večji znesek Podpornemu fondu za starost. Kako pa je s tem fondom, nismo izvedeli. Je menda skrivnost zase, zato bomo molčali, ker se itak dovolj govori o tem. Pa drugič kaj več, če se ne bodo prej pobotali.

Radi splošne krize naj bi veselica le odpadla, »prejono« bi pa za enkrat še lahko ostali... Toliko mislimo, da smemo tudi mi pripomniti k zadevi.

† Peter Ring

Na Antonovo, dne 17. t. m. zjutraj je v Ljubljani, ob skrajni naši severni meji, po daljšem bolehanju umrl nagle smrti ugledni posestnik daleč naokoli znani trgovec, g. Peter Ring v starosti 63 let. Zapušta žalujočo vdovo, neakinko † kanoalka A. Slandra v Staremtrgu, in 8, večinoma še nepreskrbljenih otrok. G. Peter Ring je vedno stal v prvih slovenskih vrstah, ko smo se še na Koroškem vztrajno bili za narodne pravice. Bil je miroljuben, v vsem življenju u ni nikogar tožil, darežljiv do ubogih in potrebnih. Kako priljubljen je bil je pokazal velik pogreb v ponedeljek, ko se ob njegovi krsti ni zbrala samo domača fara, marveč tudi mnogo žalujočih iz sosedišine, tudi iz bližnje Avstrije. Blagomu pokojniku ohranimo trajen, hvaležen spomin. N. p. v m!

Ded in vnuk pred oltarjem

Zlata poroka deda in poroka vnuka.

Adlešiči, 19. jan. 1931.

Ni popustila zakonska vez — in se zrahljala ljubezen (saj stara ljubezen ne zarjavi), vendar vseno sta prišla danes v cerkev starček Mihael Grabrijan z Sel 13 in njegova žena Neža k zlati poroki. Petdeset let že živa v ljubezni skupaj in sta zgled pravega kršč. zakonskega življenja. Prišla sta, da na večer svojega življenja še enkrat prejmeta bleslov od mašnika in da se Bogu zahvalita za vse dobrote.

Sta še čvrsta. Opravljata še vsa kmetijska dela. Mož celo kadi, pa čeprav ženica rajša vidi, da ga ne vidi pri tem poslu. »Pa kaj! — ženica je pa še poskočna. Ma'o let je preteklo, ko je šla pomivat vodnjak. Prinesla je lestvo, da bi zlezla po njem v globino petih metrov. Pa se je premislila — mislila je, da je Orlica — pa je kar notri skočila. Toda kljub starosti in nesrečnemu padcu, je sama prilezla nazaj. Šele pozem zunaj je omedlela... Pa kmažu ozdravela.

Krepkemu paru želimo še mnogo srečnih let!

Še to o tej svatbi. Tovariš in tovarišica sta bila sin, ki je pred kratkim prinesel iz Amerike nekaj dolarjev, da si je sezidal še eno hišo, in njegova žena. Ta dva bosta imela drugo leto srebrno poroko. Želita, da bosta takrat pa oče in mati tovariš in tovarišica. Huda pa sta oba na cesarja F. J. I. Pravita, da je on kriv, da nimata že letos srebrne poroke. Oh ta vojaščina!

Zlata poroka je nekaj lepega. Še lepša pa je, če se ob tej priliki slavi še druga slovesnost. Tu se je. Obenem je bil tudi poročen vnuk zlatoporočencev — Ivan z Angelo Milekovo — znano cerkveno pevko.

Želim mlademu paru samo to, kar je rekel nekdo na svatbi: »V vsem posnemajta očeta in mater in starega očeta in staro mater — samo v vodnjak vama ni treba skakati kadar je lestva zraven, kot je to storila enkrat vajina stara mati. Na mnoga leta!«

Sokolski jubilej pred sodiščem

Novo mesto, 20. jan.

Danes se je na tukajšnjem okrožnem sodišču vršila razprava zoper Gospodariča Franceta, mizarskega pomočnika iz Radeč, katerega je državno tožilstvo obtožilo, češ da je dne 15. avgusta 1930 v Radečah, ko se je vršila proslava 25 letnice obstoja Sokolskega društva, v trgovini Strelja Antona v Radečah med drugim izjavil:

»Vee je v zastavah, jaz bi jo tudi izobesil, pa je nimam, sicer bi pa bila dobra tudi kakšna pisana kikirjač.«

Za pričo zaslišani Uršič Viktor, uradnik okr. sodišča v Krškem, je potrdil, da je obtoženi rabil te besede, katere je tudi deloma priznal. Obtoženi sam pa se je zagovarjal, da je bil razburjen zaradi prslave 25 letnice sokolskega društva, ker bi se ta proslava sploh ne smela vršiti z ozirom na to, ker sedanji Sokol ne obstoja dalje, kakor dobro leto dni.

Obsojen je bil nato Gospodarič Franc radi prestopka po čl. 4. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi na 240 Din denarne kazni, ki pa je bila izrečena pogojno za dobo enega leta.

Razpravo je vodil sodnik poedinec tuk. okr. sodišča g. A. Karjan, državno tožilstvo je zastopal prvi državni tožilec g. Barle, obtoženca je branil odvetniški koncipijent g. Webbe.

Ali ste že poravnali naročnino?

Banski svet zboru,e

Požari vsevprek

Od svatbe k požaru

M. Sobota, 20. januarja.

Iz Rakičana poročajo: V nedeljo je bila pri Peterkovih gostinja. Kakor na vsaki svatbi, so bili tudi tam gostje razigrano razpoloženi. Na gostiji je bil z družino vred tudi sosed Kociper. Dobre volje tudi njemu ni primanjkovalo. Po polnoči je večkrat zapustil družbo, ker je nosil zaspane otroke domov. Pri hiši je vedno našel vse v redu. Gostija je trajala do jutra. Krog polšestih je neki fant prihitel v sobo in je zakričal: »Pri Kociprovih goril! Veselja je bilo konec. V prvem trenutku so gostje otrpeli od presenečenja, potem pa so poskakali s sedežev in drli drug za drugim proti vratom. Na lico požara se je takoj zbrala precejšnja množica. Svatji so pograbili posodo in so začeli gasiti. Kmalu so prihiteli tudi gasilci z brizgalnicami. Pomoči ni bilo. Poslonja so bila s slamo krita in plamen je v kratkih trenutkih objel celo streho. Zgorelo je vse, z domačijo vred, vse gospodarsko orodje in pridelek.

Kako je požar nastal, se ne ve. Goreti je začelo v skednju, v katerem je bilo polno sena. O vzroku požara se mnogo govori, a kaj je na teh govoricah resnice, bo dognala preiskava, katera je v polnem teku.

Tudi predpust ima krizo

St. Jernej na Dol., 20. januarja.

Res, presneti čas, ker je letos precej prekratek, zlasti tistim, ki se še niso odločili, ali bi si napravili zakonski jarem ali bi odložili za pozne še čas. Dostikrat je težka odločitev. So razlogi za in proti. Oboji važni, oboji tehtni. Kdor je imel družico za življenje že odbrano, temu ni bila odločitev težka. Kar hitro so se dogovorili vse potrebno in hajdi v župnišče dati na oklice. Težave pa so se pojavile tam, kjer je bilo treba nevesto šele iskati. Eden nasvetuje to, drugi ve za boljše priliko, ta nevesta se ženinu dopade, drugo priporočajo starši, prva je revna, poštena, delavna, za vsako delo pripravna, druga je bogata samo denarja, ne pa lepših čednosti in lastnosti. V pravi zagati je ženin v takih slučajih in zato je boljše, da poroko odloži, da ne bo »nasedel« in se pozneje kesal prehitre odločitve.

Še v večjih »skripeh« pa so dekleta. Ali bo vprašal ali ne bo? Leta prihajajo, ženina ni. Ko bi imele denar, da toda tega ravno primanjkuje povsod in zato morajo ostati stare letke, na vrsto pa prihajajo letke. Teh pa je malo in zato ta predpust ne obeta veliko porok. Vkljub temu pa se suče pogovor le o »ohcelih«. Gotove osebe — se samo po sebi razume, da je večina ženskega spola — imajo patent za to, čeprav ga ne plačujejo. In v nedeljo zjutraj pri oklicih! Čeprav je cerkev nabito polna, se nihče ne upa niti odkaslati, da ne bi morda preslišal tega ali onega oklica. Tako je navada že od nekdaj in stare navade ne kaže odpravljati, pravijo izkušeni ljudje. In po maši se razvije živahna debata. »Vidiš, Meta, saj sem vedela, da se bo on gava skujala, ga ne mara. Prav ima. Kdo bo pa pustila pustega, ki še nič svojega nima kot tisto raztrgano bajto, jemale za moža?« »Ongavi bo pa bogato dobil. Pa kaj mu bo koristilo. Svojo naj bi vzel slepar, svojo. Ne bo imel sreče in je ne bo imel, boš videla, Urša.«

Taki in podobni komentarji se vrstijo vso pot do doma in še doma.

Osem parov je bilo v nedeljo oklicanih. Prav za prav zelo malo. Sicer pa slišimo — če smo prav informirani — da v sosednji župniji Kostanjevica do sedaj ni bil še noben par na oklicih. V drugih župnijah pa tudi malo. Kriza vsepovsod, še pri ženitvi.

Sejm v predpustni krizi

Smrt veterana dela.

Marenberg, 20. januarja.

Lep solnčni dan je privabil precej ljudi na naš prvi kramarji sejem v tem letu. Tudi kramarjev je bilo precej. Ti so se na vso moč trudili, da bi se znebili čim več svojega blaga. A videti je bilo, da sejmari vedno bolj prezirajo vabilne klice prodajalcev. Kaj pa hočejo! Zadovoljni so, da si drug drugemu povedo, ali je mrzlo ali toplo, in če zvedo, kako so pri tej in oni hiši zdravi ter zadovoljni z novimi služabniki. Vestni in dobri služabniki so postali namreč že bele vrane! Le ženini in neveste so vzeli malo bolj resno namen sejmaj in si nakupili najpotrebnejše za svojo poroko. Marsikatero dekle, ki za enkrat še ni tako »srečno«, pa je s hrepotenjem srecem stopilo k medičarju in kupilo za svojega prijatelja ali znanca vsaj en spominček, češ, malo, pa iz sreč! Tako tudi ta sejmajski dan ni bil čisto brez vsakega veselja!

Ker menda ni upanja, da bodo kmalu boljši časi, se je po dolgem odlaganju le odločil zapustiti ta svet in si poiskati veselejših razmer Egidij Breznik, ki je bil star že 90 let in gotovo najstarejši iz te župnije. Rojen je bil leta 1840 v Starem trgu pri Slovenjgradcu, po poklicu rudar in si še do zadnjega poiskal kako delo, ker je sovražil stran-ko »brezposelnih«. Naj počiva v miru sedaj!

Kaj pravile?

Ljubi Mariborčani! Po dolgem času vam zapeljem pismo, čeprav dobro vem, da si vedno skočimo v lase, — pravi za prav ne skučemo mi, temveč samo vi —, vendar je že čas, da zopet pri-
 enemo s prijateljskimi in bratskimi stiki. Kaj bi se vedno grdo gledali in drug o drugem slabo govorili, ko so se spoprijateljili cela Francoska in Nemci, pa se mi ne bi med seboj?

Nekoč ste nam otili lovčijo, ampak pravo, lipično krajsko lovčijo. Mi smo tili tedaj case in smo si mislili: Nemara pa imajo Mariborčani prav? Zato se kar čudimo, da se je ta krajska lovčija prišla tudi vas — vas, ki vendar niste Kranjci. Lepe palace očitate ljubljani, neradi gledate, kako ljubljani raste in se krepi, še to vam ni všeč, da je pri nas kulturno središče. Zal vam je, da nimate toliko industrije, kakor jo imamo mi.

Hudo nam je pri srcu in radi bi vam pomagali, radi bi vam privoščili tudi nekaj tako lepih novih palač, kakor jih imamo pri nas. Na, pa vemo, da tudi pri vas niste brez njih. Saj je Maribor vendar lepo mesto, — prosimo, ne ugovarjajte —, prvi jugoslovanski Merano. Ampak, da pri nas toliko vidimo, je pa kričala posem drugje. Naše hiše in hišice, kolikor smo jih sezidali v zadnjem času, so namreč skoraj vse na — puje. (Ali ga poznate tudi pri vas?) Pokojninski zavod je res sezidal in še zida nekaj hiš in palač v Ljubljani, pri vas pa je menda samo ena. Rade volje vam izdamo recept, kako si morate pridobiti naklonjenost Pokojninskega zavoda: plačujte Vi toliko v to ustanovo, kakor plačujemo mi, pa bo ta zavod tudi pri vas zgodil prav toliko palač in še celo neboštva. Jemimo za to, prav tako pa jemimo, da bi june radi premenili ljubljansko palačo OUŽD v Vašo, saj kar se lepote in arhitektonskega monstruozne liče. Naša industrija vam ni posejila Veste kaj? Vse tovarne, ki so po vojni bile zgrajene v Ljubljani, poklonimo vam. Vi pa nam odstopite vse tiste, ki ste jih dobili po vojni. Ne vi in ne mi ne bomo obogatili! Da ste blizu meje, nismo mi prav nič kričali, tudi mi ljubljani bi bili radi malo bolj stran od meje. Kulturno središče nam zaradi! Ah, kako radi bi vam še s to pošto poslali vse naše — kulturne delavce, samo če bi ti morali iti tja in če bi jih Vi marali! Kulturne vam pa ne moremo poslati, ker to ni reč, ki se prevaža po železnici! Sicer bi bili pa Vi užaljeni, če bi vam otili, da imate premalo kulture in kričali bi vam delali. Ako še s to, ki jo že imate, niste zadovoljni, ustvarite si še boljšo! Potem boste Vi kulturno središče in ne mi. Sicer pa tudi pri nas ni vse kultura, kar nosi tak napis.

Dragi Mariborčani, roko na srce! Saj niste taki reveži, kakor se delate. Ali se spomnite, kako ste se bahali, ko ste si uparili krasno kapačice in prezirljivo gledali na nas, ki ne moremo imeti kaj takega. Pa telušice imate, medlani, ko je naše še v božjih rokah, in parno plobo in še nekaj drugih lepih reči, ki jih mi nimamo in smo vam res — Jovše junje.

Torej, ljubi Mariborčani, če drugega ne moremo storiti za vas, vas moremo vsaj malo potolažiti. Na plobo ljubljani samo v mleku in medu, pa tudi Vi ne glodate samega trdega ocsenega kruha!

Vas lepo pozdravljamo in želimo pričakuje-
 mo vašega odgovora — ljubljani.

Sleparška potegavščina

Škofja Loka, 21. jan.

Dne 20. t. m. ob pol 10 jutraj je prišel elegantno opravljen gospod z aktivko k F. B. stanjo-
 joči v Virmaših pri Škofji Loki z novico, češ: Poslali so me iz Ljubljane, da vam sporočim, da se je vaša hčerka, ki trguje z mlekom in ga dostavlja strankam vsak dan, ponesrečila. Zlomljeno ima nogo. Povožil jo je avto. Izjavil je, da za enkrat ne sme noben v bolnišnico, kamor so jo odpravili. Pač pa želi, da ji pošljejo nekaj perila in denarja, kar bo on oddal. Mati, preprosta ženska, seveda vsa prestrašena, mu res da nekaj perila in 200 Din, kar vagabund sprejme, in se galantno poslovil, z besedami: Ne žalujte preveč, bo še bolje.

Vendar pa materi ljubčena do hčere ni dahi miru. Hotela je priti na jasno še isti dan, kako in kaj. Odpravila se je v Ljubljano ob 12. Prej je še prosila pri trgovcu g. Vebra na kanoževu telefonice vesti iz bolnišnice ali so sprejeli dopolne ponesrečenko s tem imenom. Odgovor je bil da ne.

Vendar radi gotovosti, je šla na vlak ob 12. njena hči se je po medtem živa in zdrava vozila domov. V Medvedah se namreč vlaka srečala. — Upanje je, da se lumpova šaloigra spremeni v žaloigro, ker so mu na sledu.

Voz zdrknil s ceste

Mozelj, 20. jan.

Hlapec g. Semčič je vozil iz gozda les. Na spozki poti pa mu je na ovinku zdrsnil voz s konji čez rob ceste. Dasi bi se mogla zgoditi večja nesreča, ni bilo hujšega, ko da so se konji nekaj polotkli in se je razbil voz. Hlapec je neposkodoval.

Na tem mestu se je zgodilo že več podobnih nesreč. Prav bi bilo, da bi se tisti, ki pot uporabljajo, zavzeli in ta del ceste poravnali in zavarovali, da ne bo še kaj hujšega.

Skoro gotovo pa bomo mogli še letošnjo zimo beležiti večjo tako nesrečo na šolcar-
 skem klancu. Vozniki in konji so na ledeni cesti vedno v nevarnosti.

Koledar

Cetrtek, 22. januarja: Vincencij (Vinko), mučencec, Anastazij, mučencec.

Osebnosti

== Sodniška imenovanja. Po službeni potrebi sta imenovana za sodnika okrajnega sodišča v Mariboru Cvelko Ažman, doslej sodnik okrajnega sodišča v Ptuj in dr. Srečko Grmčevšek, doslej sodnik okrajnega sodišča v Dolnji Lendavi. Na lastno prošnjo so imenovani za sodnika okrajnega sodišča v Ljubljani Janko Müller, doslej sodnik okrajnega sodišča v Konjicah; za namestnika drž. tožila pri okrajnem sodišču v Celju Jurij Lesjak, sodnik okrajnega sodišča v Šoštanj; za namestnika državnega tožila pri okrajnem sodišču v Novem mestu Ferdinand Meršol, sodnik okrajnega sodišča v Trebnjem. Za starešino okrajnega sodišča v Kozjem Silverij Pakiz, sodnik tam; za sodnika okrajnega sodišča v Konjicah Leopold Smale, sodni pripravnik pri dež. sodišču v Ljubljani; za sodnika okrajnega sodišča v Ptuju Branko Goslar, sodni pripravnik pri dež. sodišču v Ljubljani; za sodnika okrajnega sodišča v Dol. Lendavi dr. Miroslav Devčev, sodni pripravnik pri okrajnem sodišču v Mariboru; za okrajnega

Pri zimskem sportu in ostrih dneh

NIVEA-CREME

in sicer preje nadgrniti, predno greste na oster zrak. Nivea Creme se uleže v kožo ne da bi zapustila kak blek in jo naredi odporno vetru in slabemu vremenu. Nivea Creme zabrani da koža ne razpoka in da ni hrapava. Nadgrnite si vsake večer predno greste spat obraz in roke temeljito z Nivea Creme. Z veseljem boste mogli potem ugotoviti, kako mehka in prožna se občuti Vaša koža, ter kako zdravi in mladostni izgledate. Nadomestiti Nivea Creme ne morete, kajti druge kožne kreme ki bi vsebovala Eucerit, sploh ni.

Doze po 5, 10 in 22 Din; tube po 9 in 14 Din.

Dobavitelj v Jugoslaviji: Jugoslav. P. Beiersdorf & Co., d. s. o. j., Maribor, Gregorčičeva ulica 24.

sodnika v Kozjem Aleksander Trampuž, sodni pripravnik pri okrajnem sodišču v Mariboru; za sodnika okrajnega sodišča v Smarju pri Jelšah Josip Kokalj, sodni pripravnik pri deželnem sodišču v Ljubljani; za sodnika okrajnega sodišča v Mariboru Mirko Kežar, sodni pripravnik v Mariboru; za sodnika okrajnega sodišča v Šoštanju Zdenko Verstovšek, sodni pripravnik v Mariboru; za sodnika okrajnega sodišča v Metliki dr. Aleksander Grobelnik, sodni pripravnik pri deželnem sodišču v Ljubljani; za sodnika okrajnega sodišča v Črnomlju Albin Torelli, sodni pripravnik pri deželnem sodišču v Ljubljani; za sodnika okrajnega sodišča v Trebnjem Karel Pleiweiss, sodni pripravnik pri deželnem sodišču v Ljubljani. Na lastno prošnjo so premešeni: Josip Zorko, sodnik okrajnega sodišča v Smarju pri Jelšah k okrajnemu sodišču v Kamniku; Josip Pfeifer, sodnik okrajnega sodišča v Brezicah k okrajnemu sodišču v Kranju in France Slabe, sodnik okrajnega sodišča v Mariboru k okrajnemu sodišču v Radovljici.

Mala kronika

★ Vsem civilnim in vojaškim upokojencem! V izogib nepotrebnih reklamacij javlja Dravska finančna direkcija v Ljubljani civilnim in vojaškim upokojencem svojega področja, da se jim bo v smislu razpisa finančnega ministrstva z dne 24. junija 1930, šte. 83.570 II, odkupnina za osebno delo za leto 1931. (kuluk) odlegnila od februarске pokojnine. Kuluk znaša tridnevno pokojnino, to je eno desetino mesečnih pokojninskih prejemkov brez draginskih doklad.

★ Izredni lovski uspeh je dosegel g. Galle Karl, notarski kandidat v Ljubljani v nedeljo, dne 18. t. m. pri Kozjem na Stajerskem, ko je s krasnim strelom pogodil starega 170 kg težkega divjega merjasta. Srečnemu lovcu in dobremu strelcu čestitamo.

★ Tečaj za višje strojnike v Ljubljani. Kraljevska banska uprava, referat za pospeševanje obrti in Ljubljani, Krekov trg št. 10-1 namerava prirediti v sponozumu z osrednjim društvom strojniki in kurjačev v Ljubljani tečaj za višje strojnike, ki se bo pričel v sredo, dne 4. febr. 1931 ob 18 zvečer v prostorih Tehniške srednje šole v Ljubljani in ga bo vodil g. inž. Gvidon Gulič, referent za inspekcijo parnih kotlov v Ljubljani. Interesenti, ki še niso prejeli tozadevnih obvestil, se vabijo, da se takoj pri-
 glase. Ker je število udeležencev omejeno, se bodo vpisovali samo oni, ki dokažejo z originalnimi izpisi, da so izučeni v kaki kovinski obrti in so vsaj z dobrim uspehom položili kurjaški in strojniški izpit. Poleg tozadevnih izpisev naj priloži tudi dokumente, iz katerih bo razvidno, pri katerih podjetjih in kakih strojih napravah so bili do danes zaposleni.

★ Sestava oblasne komisije za oceno v letu 1931 pri dravskem poštnem in brzojavnem ravnanstvu v Ljubljani. Ravnatelj Gregorič je postavil oblasno komisijo za oceno. Komisija sestoji od 4. jan. 1931 dalje iz gospodov svetnikov I. kat. 4. skupine: inž. Matevca Kolariča, dr. Antona Vagaja in dr. Ivana Lamnta. Za namestnika pri tej komisiji je imenovan gg: svetnika I. kat. 4. skup. dr. Jožka Lebarja in dr. Francea Janžekoviča, za zapisničarja pa g. višjega pristava I. kat. 6. skup. Jožefa Stuklja. Ta komisija za oceno odloča v prvi stopnji. Njih služba je obvezna. Člani se ne smejo izločati sami, niti ne smejo uslužbenec zahtevati njih izločitve, razen če so člani komisije in oseba, ki je v oceni, v takšnem razmerju, da se zaradi njega izločijo tudi redni sodniki.

★ Loterija Jugoslovanskega društva za čuvanje narodnega zdravja. Jugoslav. društvo za čuvanje narodnega zdravja dela na tem, da se dvignejo zdravstvene in higienične razmere med ljudstvom. Da bi laglje doseglo svoj namen, bo priredilo pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja loterijo v prid asanacije vasi.

★ Nesreča — starice. 75 letni kajžarici Mariji Zavič v vasi Svidem št. 17, občina Sv. Križ pri Lj. liji, se je v torek pripetila huda nesreča. Starica je nesla živino krmu, pri tem pa se je spotaknila in padla tako nesrečno, da si je zlomila levo nogo v kolku. Verna jo so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

★ Vremensko poročilo JZSZ po stanju z dne 20. jan.: Planica: temp. —5, sub. preš., višina snega 35 cm na stari podlagi, smuka idealna — Bohinj: +1, v hribih prešica na stari podlagi 30 cm, v dolini 10 cm, smuka dobra. — Mežstrana: temp. —5, smuka dobra, v Kranju idealna, skakalnice pripravljene za petek. — Nova vas-Bloke: temp. —5, sneg poldnevni, višina snega 10 cm, smuka neugodna.

★ Razširjena selska dostava pri Sv. Lovrenca na Dravskem polju. Kraj Strnišče in železniška postaja Sv. Lovrenca na Dravi, polju se bosta s 1. februarjem 1931 zaradi zatvoritve pošte Strnišče pridružila t. selskemu dostavnemu okraju pošte Sv. Lovrenca na Dravskem polju, kofer bodo dostavljali vsak dan razen ob nedeljah.

★ Nova pogodbeni pošta v Majšpergu. Dne 1. februarja dobi Majšperg namesto sedanje pomožne pošte drž. potodbeno pošto z znatno razširjenim poštnim okolišjem. Ožja (krajevna dostava) se bo vršila po vasi Majšperga; v ostalih številnih vaseh pa ob torkih in četrkih oz. ob sredo in petkih.

★ V službenem listu kraljevske banske uprave Dravske banovine št. 5 od 21. jan. t. l. je objavljen Zakon o deklaraciji ministra za zun. posle kraljevine Jugoslavije, formulirani dne 16. maja 1930 v Zenevi, glede podoba statuta stalnega mednarodnega sodišča dalje »Uredba o natančnejših določilih o volstvu knjig, zapisnikov in računov za pobiranje in uporabo bolničnih dohodkov.« Pravilnik za opravljanje poslov vojaške kontrole in »Objava o pobiranju občinskih trošarin v občini Planina in v občini Rogoznica«.

★ Sadržarska in vrtnarska podružnica na Viču privodi drevi ob 19 v risalnici osnovne šole na Viču svoje šesto predavanje.

Predavanje

Bogoslovne akademije

Univ. prof. dr. Slavič je predinočnim predaval o tem, kako tolmači sv. Avgustin biblično poročilo o stvarjenju sveta v šestih dnevih. Vpogled v postanek sveta imamo v knjigi narave in v sv. pismu. Ker imata obe knjigi svoje resnice nazadnje od Boga, si ne moreta nasprotovati. Nasprotje med naravoslovjem in sv. pismom mora torej biti le navidezno: ali rezultati naravoslovja niso pravilni, ali pa razlaga sv. pisma ni pravilna. Kozmogonija, geogonija in paleontologija imajo vsega upoštevanja vredno teorijo o postanku sveta. Marsikaj je še uganka. Vendar se zdi, da se je nas solnčni sestav razvil iz nekega prastanja: in da še ta razvoj ni končan, da se je torej tudi naša zemlja razvijala v dolgih dobah, in ni nastala v šestih dnevih.

Teorije, ki razlagajo svetopisemsko poročilo o stvarjenju sveta, še niso zadovoljive. Najmanj dosegajo svoj namen historične razlage, kakor teorija bibličnega potopa, restitucijska in konkordancijska teorija. Boljše so idealistične razlage, idealizem, vizijska teorija in dr. Iz vseh teh idealističnih razlag se da posneti neka popularno-didaktična razlaga šestodnevja, ki še, kakor se zdi, najbolj zadovoljuje. Katehet ne bi smel vprašati: V koliko dneh je Bog svet ustvaril? Kajti na to je pravilen le odgovor: Tega ne vemo, ker nam Bog tega ni razodel. Pravilno pa je vprašanje: Na koliko dni nastavlja ali deli sv. pismo stvarjenje sveta? Zakaj na to se lahko pravilno odgovori: Na šest dni — iz popularno-didaktičnih vzrokov.

Sw. Avgustin je najprvo tolmačil šestodnevje dobesedno, da je svet nastal v šestih dnevih. Po drugo, tretje in štirinajstemu studiju tega vprašanja, pa je uči, da je Bog svet ustvaril hkrati ali nakrat, ki se je potem razvil iz prvotno ustvarjenih elementov po silah in zakonih narave, od Boga v snov vloženi, v času, ki so ga ti zakoni zahtevali. Šesteri dnevi so mu pa šesterno spoznanje angelov, ki ga imajo v božjih idejah in v ustvarjenih rečeh samih.

V torek 27. jan. ne bo predavanja. Prihodnje predavanje bo v torek 3. februarja. Predaval bo profesor dr. Grivec o idejah »Velikega inkvizitorja«, ki tvorijo višek romana »Bratje Karamazovi«, pri katerem je z Dostojevskim sodeloval tudi Vladimir Solovjev.

Ljubljana

Mestna občina varčuj

Ljubljana, 21. januarja.

Kriza je dandanes vsepovsod. Ljudje nimajo denarja, manjka ga v trgovini, pa tudi v samopravah. Marsikatera naših občin je v stiskah, kje naj vzame nove dohodke, da bi kriila svoje velike izdatke. Ljudje varčujejo, kar se le da, pa tudi občine varčujejo. Sistem varčevanja se pozna povsod. Naša največja občina z največjo davčno močjo je Ljubljana. Da mora ta občina prav tako varčevati, kakor vsaka druga, je umevno, saj so se njeni nujno potrebni izdatki ogromni in rdeči svinčnik neasmiljeno črta prav važne, pa manj potrebne postavke v proračunu. Okoli 90 milijonov Din znaša proračunski predlog za l. 1931, najbrže pa se bo moral nekoliko znižati. Svo pred proračunsko razpravo in treba je že sedaj misliti na to, kje se bo dalo kaj črtati med predlaganimi izdatki. Tudi nam je na srcu razvoj Ljubljane in bi zato s tem opozorili občinski svet na neki precejšen izdelek, ki ga more pri proračunski razpravi brez skrbi in mirno črtati ali pa denar uporabiti za druge, bolj potrebne stvari.

Prejšnji teden so časopisi priobčili pregled dela ljubljanske reševalne postaje. Seveda, poročevalci so zapisali samo to, kar se jim je reklo, niso pa tudi s kritičnim očesom premetrili ureditve reševalne postaje, ki kaže gotove anahronizme in nepravilnosti. »Slovenec« je sicer tedaj zahteval, naj se odpravi reševalni voz, ki je zastarela in ne spada več v današnje dobo ter naj se nadomesti z novim reševalnim avtom. Pa ni samo zastarelost edini vzrok, zakaj je treba reševalni voz odpraviti. Še drugi

celo izgubo. Pa to niti ni važno. Stvar je taka, da mestna občina vrže denar za te konje prav po nepotrebnem vzne. Voženj z reševalnim vozom je dnevno in ob veliki porabi le dvoje, kvečemu treje. Torej se konji ne utrudijo preveč. Za te tri vožnje plačuje mestna občina 310 Din dnevno, kakor smo povedali. Tudi, če bi se mestna občina ne odločila, da bi prevzala reševalni avtomobili vse bolnike in bi smatrala še vedno za potrebno, da obdrži reševalni voz, ji ne bi bilo prav nič treba posluževati se tujih konj, ko ima sama dovolj konj. Mestni pogrebni zavod ima šest ali osem parov konj. Na mestni pristavi pa je najmanj dvajset parov konj. Ti konji, posebno oni mestnega pogrebne-
 zava, imajo le malo dela. Kaj bi veljalo mestno občino, če bi stala dva para konj mestnega pogrebne-
 zava v hlevu reševalne postaje? Mestna občina pa bi prihranila lep znesek. Ljudje ne morejo razumeti takega gospodarstva mestne občine. Mestni konji lepo počivajo v hlevu mestnega pogrebne-
 zava in čakajo na pogrebe, ki so pa le enkrat ali dvakrat na dan, med tem ko mestna občina plačuje tuje konje. Sicer bi bilo še najboljšo in tudi najceneje, če mestna občina reševalni voz sploh ukine in si kupi nov reševalni avto, ki bi nadomestil stari reševalni voz. Reševanje bi bilo hitrejšo, točnejše, modernejšo, bolj higi-
 enično in — cenejše. Če je treba kje varčevati, mestna občina tukaj lahko varčuje.

Pa še druga stvar je tukaj vmes. G. Josip Turk je občinski svetnik, obenem pa v kupčijskih zvezah z mestno občino. Recimo, da bi nastal spor med mestno občino in Turkovim podjetjem: za katero stranko bi uporabil svoj vpliv g. Josip Turk? Ali za mestno občino, katere koristi mora kot občinski svetnik varovati, ali pa za svoje podjetje, čigar lastnik je? Prav gotovo za mestno občino! Ali pa je to moralno na drugi strani, prisiliti ljubljanskega meščana, da bi v izvrševanju javnih dolžnosti škodoval svojim lastnim interesom?

Nismo naivni in vemo, da ta članek prav nič ne bo zalegal, da bi se razmere kaj zboljšale. Proti Turkovim konjem so že mnogi pisali članke, še ostreje kakor je ta, pa ni vse skupaj nič zaleglo. Turkovi konji so postali kar nekaka male tradicija mestne občine.

Kanalizacija na Bleiweisovi cesti

Ljubljana, 21. jan.

Na odseku Bleiweisove ceste med Dunajsko cesto in Gospavelsko cesto se vrše dela za veliki zbiralni in odvodni kanal na treh krajih. V bližini Gospavelske ceste, potem nekako v sredi in v bližini Dunajske ceste. Doslej so dela še najbolj napredovala v bližini Dunajske ceste, kjer polagajo velike cementne cevi s svetlim primerom 60 cm, v globino 4 m pod gladino ceste. Tu napreduje delo razmeroma počasi, kar je razumljivo, saj morajo delavci izkopati približno poldrug meter širok jarek z globino 4m. Teren sam na sebi je na vrhu prsten, v globino pa postaja prodnat, tako da se pcdipa. Zato moraj o delavci, kakor hitro doseže jarek približno globino dveh metrov, zabiti ob obeh straneh ob steno jarka 4 m dolge plohe, ki se pri nadaljnjem izkopavanju zabijajo vedno globlje in tako zadržujejo težke plasti gramoz, ki bi se še naprej podpisale v jarek. Ko je približno na dolžino enega metra jarek zadostil globoko izkopano, položijo k že položeni cevi novo cev, nakar Mopflejo naprej, izkopani grušče pa mečejo kar čez glavo na že položeno cev. Hkrati hitro zasujejo ostali jarek tako, da velikanski kupi grušča in prsti čim manj ovirajo promet na Bleiweisovi cesti. Vsako cev, ki jo polože v jarek, obesimo najprej na veliko železno kljuko in nato šele spuste cev po škripu v globino. Pri zasipanju jarka zalivajo prst tudi z vodo. Zato jim povemo, da to zato, da voda, ki teče skozi prst, čimbolj napolni spranje med kamenjem z drobnim peskom, radi česar se vse skupaj močno sesede. S tem pa je prihranjeno neprijetno delo llačenja in se ni treba bati, da bi se tam, kjer je bil izkopan jarek, kasneje zemlja občutljivo posedla.

MEINL
 Tvrilka
JULIO MEINL D. D.
 vljudno vab na poskusno
 kuhanje čaja, ki se vrši v
 petek 23. in sobo 24. t. m.
 v poročnici Seiburgova ulica 3
 Vsakdo
 dobrodošel!
 NOVE
 ŽETVE

Kmalu bo stekel tramvaj v Siško

Ljubljana, 21. jan.

Ne da bi kdo kaj opazil, so v dolgočasnih zimskih dnevih postavili ob novo zgrajeni tramvajski progi v Siško že skoro vse drogovce, ki bodo vodili gornji elektrovod nad progo. Na Gospičevski cesti so postavili na obeh straneh ceste do tja, kjer je proga dvoletna po dva drogovca, med njimi pa napeli vodoravne žice, na katere bodo v kratkem pričeli pripenjati bakreni tokovodi. Med hišami so drogovci seveda odpadli, ker so prečno žico lahko napeli od hiše do hiše. Do pivovarne Union so drogovci impozantni okrogli stebri iz li-tega železa, dočim so od pivovarne Union naprej, pa do konca proge pri gospičih »Francelje« podobni običajnim travercem z obliko dvojnega T v preseku. Drogovci so drug od drugega oddaljeni po 30 m in zakapani vsak po 2 m globoko v zemljo. Danes so na obeh straneh ceste pri gostilni »Francelje« v Zgornji Siški postavili zelo dolga in izredno močna hlada, ki izgledata, kakor dva zelo močna sredi odlomljena mlaja. Na ta dva hlada bodo sedaj pritrdili napeljalne priprave in bodo prihodni teden napenjali močno bakreno žico po že postavljenih drogovih od kavarne Evrope do gostilne »Francelje«. Po tej žici bodo čez par mesecev že drsali drsaki novih tramvajskih vozov.

Ka bo danes?

Drama: Zaprtja.
Opera: Così fan tutte. Gostovanje Julija Betetta. Red C.
Zvezda, restavracija: Družabni večer »Mer-kurja«, predava in. prof. mgr. dr. Josip A. Ujčič.
»Socialne in gospodarske razmere v ruski državi ob času apostola Pavla«. Ob pol 9 zvečer.
Jakovčev paviljon: Razstava Matije Jame.
Nočno službo imajo lekarni: mr. Leuslek, Resljeva c. 1; mr. Bohinec ded., Rimska c. 24; dr. Stanko Kmet, Dunajska c. 41.

● XIII. prosvetni večer bo v petek 23. t. m. Prof. dr. Josip Jeraj iz Maribora predava o zelo aktualni temi »Duhovno širjenje so-dobnega sloveca«. Na to predavanje opozarjamo akademike in starešinstvo, da se ga gotovo ude-leže. Začetek ob 8.

● Družabni večer Trgovskega društva »Mer-kurja« v Ljubljani bo drevi ob pol 21 v restavraciji »Zvezda«. V cikli predavanj »Ljudska univerza« pride na vrsto predavanje o zanimivem predmetu »Socialne in gospodarske razmere v ruski državi ob času apostola Pavla«. O tem predmetu izpregovori mons. prof. dr. Josip A. Ujčič. Gospod predavatelj je znan govornik, ki zna hitro pridobiti poslušalce z zgovorno besedo in duhovitim obravnavanjem predmeta. Vstop je brezplačen. Gostje dobrodošli.

● Iz občinske uprave ljubljanske. Novo imenovan občinski svetnik g. Ivan Freljch ni spre-jel izvolitve v odsek za upravo mestnih hiš in v personalno-pravni odsek, ker ga ni nihče vprašal, če sprejme izvolitve v ta dva odseka in je temu tudi ugovarjal.

● II. Simfonieni koncert letosnje sezone se vrši v petek, dne 6. februarja t. l. Pod vodstvom dirigenta L. M. Škerjancu hosta ljubljana združena orkestra: operni orkester in orkester orkestralnega društva izredno lep, interesanten program, na ka-terem so zastopani skladatelji: Mozart, Liszt, Debussy in Ravel. Podrobnosti javimo v prihodnjih dneh, vstopnice bodo v predprodaji v Matični knji-garni.

● Error in persona. Ravnatelj dohodarstve-nega urada g. Ivan Zupan nam poroča, da se ne-mu ni pripetila nobena nesreča, pač pa nekemu drugemu uslužbencu dohodarstvenega urada, ki se tudi piše Zupan.

● Pisarniško delo ali pa službo kot skladišničar oziroma obratovodja bi prevzel brezposeln mladenič. Naslove sprejema uredništvo.

● Iz policijske tozbe. Včerajšnja kriminalna kronika je prav pičila in so bile prijavljene same malenkostne stvari. Aretirani so bili le trije pote-puhi. Pač pa so bili pridno na dela skromnejši ta-tili. Uradnici banke uprave Adela Golobovi na Resljevi cesti 3 je nekdo iz kuhinje domačega sta-novanja odnesel v torek torbico, v kateri je bilo 50 do 60 Din denarja in nekaj listin ter malenkosti, vse skupaj vredno 120 Din. Torbico je ukradel mlajši fant, ki si je poprej izposil pri materi okra-denke nekaj malega jesti, iz hvaležnosti pa je od-nesel torbico. — V poslopju realke, sedaj IV. re-alne gimnazije, se je v torek v opoldanskem od-moru pripetila druga tatvina. Iz šolske sobe v pri-tličju je izginila šatulja z violino, vredno 450 Din in last dijaka Stanka Dobovčiča z Vrhnike. — Uradnica Otilija Jerček iz Hradeškega vasi je prijavila tatvino 300 Din vredne obleke, ki jo ji je baje odnesla neka pobelega služkinja. — Posestnik Ivan Škraba iz Brestca pri Igu gradi sedaj pri izan-skem mostu novo hišo. Na nedograjeni stavbi pa so mu v eni pretekli noči razbili neki zlikovci štiri šipe. Zlikovci niso znani.

● Magistratna računica. Na našem magi-stratu so bili že od nekdaj izvrstni računarij. Po-sebno so se ti računarij vedno izkazali, kadar so napovedovali, koliko dohodkov bo imela mestna občina na davkih. Včasih so se zmotili za kak mi-lion ali dva, zakaj ljubljanci pri najboljši volji niso mogli spraviti toliko denarja skupaj za mest-no blagom, kakor je to želel magistrat. Za lanske občinski proračun so napovedovali, da bo troša-rina vrgla skupno osemnajst in pol milijona di-narjev, vrgla pa je le sedemnašt milijonov in pol. Človek bi mislil, da bodo gospodje v novi prora-čun postavili vsaj ta znesek sedemnašt milijonov in pol, posebno, ker konzum alkoholnih pijač stal-no pada in je pričakovati, da bo torej tudi troša-rina v novem letu vrgla še manj mestni blaginji, kakor je lani. Ljubljana se pa tudi ne širi tako hi-tro, da bi bil letos primanjkljaj manjši. Ne, go-spodje, ki znao boljše računanji, so v občinskem proračunu za l. 1931 napovedali — kar devetnajst in pol milijona dinarjev dohodkov na trošarini, torej cela dva milijona več, kakor so lani dobili. Tudi to je matematika!

Trbovlje

Nazaj na staro mesto. Tukajšnja »Ljudska knjižnica«, katera ima sedaj svoj poslovni prostor v Lokah 88 (za cisto), se boče preselila nazaj v šolsko poslopje Trbovlje. Knjižnica bo odprta vsako nedeljo po prvem svetem opravilu. Knjižnica bo izpopolnjena z najnovejšimi knjigami s prav pod-učno vsebino.

Podružnica Slov. plan. društva je ustanovila s mučarski odsek. Prijatelji smučarji vabjeni! V kratkem priredi odsek propagandno tekino, za katero vlada precejšnje zanimanje.

Kaj je varok? Razsvetljava v trgu Trbovlje ni prav nič sigurna. Dostikrat zmanjka luči in zagori šele čez tri ali štiri ure. Posebno se to rado dogaja ob nedeljah. Da ne bi kdo zabavil, nam to nadomeste z občestno razsvetljavo podnevi. Včeraj je gorela luč ves dan v trgu! S tem na-domestilom se pa vendar ne moremo strinjati, ker luč rabimo le ponoči.

Maribor

● SSK Maraton — ustanovljen. V torek zvečer se je vršil v natlačeno polni lovski sobi pri »Orlu« ustanovni občni zbor novega sport-nega kluba »Maraton«. Po poročilu predsednika pripravljalnega odbora ter sprejetju klubovih pravil so se vršile volitve, pri katerih se je iz-volil sledeči odbor: dr. Wankmüller, predsed-nik; dr. Vatovec, podpredsednik; F. Kramber-ger, tajnik; C. Grešak, blagajnik; dr. J. Lesko-van jun., gospodar; dr. Jehart, J. Meško in F. Sekolce odborniki. — Načelniki odsekov: g. Pe-trun za lahko atletiko; Z. Stangl za zimski sport; F. Žebot ml. za roketni; L. Leskovar za vodni sport; g. E. dr. Leskovarjeva za hazeno; J. Vidic za težko atletiko. Načelnika nogometnega od-seka bo v smislu tozadevnega sklepa občnega zbora imenoval odbor. Pregledniki: ravnatelj Gogala, podravnatelj Jerčič ter podravnatelj Hrstelj. Službene objave se bodo pričele v »Slovenec«.

● Kako se Maribor zabava. V preteklem letu je bilo v Mariboru 246 gledaliških pred-stav, 1289 javnih veselje in koncertov, 30 plesov, 1935 kino-predstav, 5 cirkuških ter 17 drugih predstav. Sportnih tekem pa je bilo 105.

● Smrtna kosa. V starosti 64 let je umrla zasebnica Jožefa Völker, Milska ulica 39. Po-greb danes ob 15 na franciškansko pokopališče. — V starosti 68 let pa je umrla v Studencih, Aleksandrova ulica 27, zasebnica Rozalija Ber-lich. Pogreb danes ob 16 iz mrtvašnice na stu-denško pokopališče. Pekojnicama blag spomin!

● Zborujejo pa Mariborčani precej. V pre-teklem letu ni bilo v Mariboru nič manj kakor 1167 zborovanj in sicer 487 občinskih zborov ter 689 drugih zborovanj.

● Na poledenclih tleh je spodrsnila gospa Berta Subertova pri Slov. Bistrici. Pri padcu si je zlomila levo roko. Zdravi se v mariborski bolnišnici.

● Ruske razmere in ruska miselnost za-nima vse kulturne narode. Celo Angleži, Fran-cozi in Nemci se uče rušine in spoznavajo rusko kulturo ter ruske duševne velikane. Ruska duša je nekaj tako tajinstvenega in svojevrst-nega, da jo more razumeti edino le Slovan. Zato bo dvorana Prosvetne zveze gotovo premajhna v četrtek zvečer, ko predava najboljši naš po-znavalec ruskega naroda, vseuč. prof. dr. Gri-vec, o dveh prorokih krščanske Rusije s skio-pitičnimi slikami. Posvetil bo tudi v najnovejši tok dogodkov v sovjetski Rusiji. Predavanje se začne točno ob 8 zvečer v Zadržni gosp. ban-ki. Na programu so tudi ruske pesmi in glasba. Iskreno vabljeni!

● Da so študentje »paglavci« je napisal neki mariborski nemški list v svoji torkovi številki, ko poroča o nedeljskem incidentu v mariborskem gledališču, češ da so ga uprizorili ljudje, katerih ravnanje označuje za paglav-sko. Tako si drzne v 13 letu državnega zedinje-nja in narodne osvoboditve pisati neki nemški mariborski listič. Proti takim pisavi moramo v imenu slovenske javnosti najostreje protes-tirati. Niti v najtežjih časih preteklosti se niso mariborski slovenski študentje označevali s takšnimi nesramnimi zvdevki, ko so v uredništvu sedeli ljudje, ki niso bili naše krvi. Da-nes... Slovenska dijaška mladina si bo to že-ljelo dobro zapomniti.

● Proračun okr. kmetijskega odbora za Maribor dнесni hkr z izkuzje sledeče postavke pri potrebščinah: živinoreja; stroški licencova-

nja 8000 Din; nagrada bikorejem za l. 1930 in 1931 v znesku 15.000 Din; vzgoja bikov (na-grade po 500 Din) 5000 Din; nakup plemenskih bikov 15.000 Din; nakup plemenskih merjasev 4000 Din; nakup plemenskih kokoši 5000 Din; za veterinarstvo 15.000 Din. — Vinarstvo: za na-bavo cepilcev 6000 Din; za pobiranje škodljivcev 6000 Din. — Poljedelstvo in sadjarstvo: za nabavo osem trijerjev 16.000 Din; za nabavo škropilnic 9000 Din; za nabavo 10 travniških bran 5000 Din; za nabavo sesalk 6000 Din; za nabavo sejalskih strojev 12.000 Din; za nabavo semen 3000 Din. — Za gozdarstvo 5000 Din. — Za ekskurzije in tečaje 12.000 Din. — Za pod-pore kmetijskih organizacij 4000 Din. — Za pisarniške posle 6000 Din. — Za nepredvidene izdatke 15.696,90 Din.

● Mariborski policijski nameščenci ter upokojenci imajo v soboto v vseh prostorih ve-like unijske dvorane svoj tradicionalen vsa-koletni večer. Čisti dobiček je namenjen za pod-pore vdovam in sirotam policijskih nameščenecv ter upokojencev.

● Zadnje društvo stanovanjskih najem-nikov v državi je bilo mariborsko. Po vseh me-stih širom države so se ta društva že likvidi-rala. Kakor je poročal za Slovenski list pa so tudi mariborski stanovanjski najemniki v ne-deljo likvidirali svoje društvo. Predsednik No-vak in tajnik Pravič sta odborovni predlog utemeljevala zlasti z občin nezanimanjem pri-zadeti in pa z okolnostjo, da ni bilo na posa-meznih mestih najti potrebne zaslombe. Po-hvalno pa so odborniki navajali podporo mari-borske mestne občine, ki so je bili deležni pri raznih akcijah, pa tudi od strani častikarstva. Preostanek 30,37 Din v gotovini, kupljene sre-čke od društva »Mojmir« ter osem deležev v iz-nosu 2000 Din pri stavbi zadnji »Mojmir« je društvo ob svojem prostovoljnem razhodu izro-čilo za mestni ubožni sklad.

● Mariborska davčna uprava razglasa: Vsi oni delodajalci, ki plačujejo uslužbenški davek v znakmah, se opozarjajo, da morajo v zmislu pravilnika k čl. 100 zakona o neposrednih dav-kih predložiti svoje davčne knjžice za usluž-benski davek do 31. jan. 1931 pri davčni upravi soba št. 10 v pregled. Sicer sledi postopanje v smislu čl. 138 navedenega zakona. Nasprotno pa morajo vsi oni delodajalci, ki niso zavezani po-birati davka v znakmah in imajo preko 20 na-stavljenecv, to prijavit davčni upravi do 25. t. m., da jih vpiše v knjigo delodajalcev, ki izro-čajo uslužbenški davek v denarju. Če tega ne storijo, se jim predpiše najvišja kazen po čle-nu 138.

● Svetosavska proslava se bo tudi letos obhajala v Mariboru na zelo svečan način. Pra-voslavna cerkvena občina bo imela svojo pro-slavo v veliki unijski dvorani. Na sporedu so tudi pevске točke.

● Kako velika je brezposelnost v Mariboru ter okolici je bilo mogoče razbrati včeraj ob pogledu na množico brezposelanih, ki so stali pred Borzo dela. Mnogi pasanti se sploh niso mogli tam mimo na Glavni trg, ampak so morali izbrati drug dohod po Stolni ulici.

● Potnih listov je bilo v lanskem letu iz-danih pri predstojništvu mariborske mestne po-licije 979, podaljšanih pa 987. Za izmuzstvo je bilo vidiranih 5081 potnih listov, za Severno Ameriko 1, za južno Ameriko 2, za druge pre-komorske kraje 2.

stvu nad živili z dne 3. junija 1930. Proti kršilecm določb tega zakona odnosno pravilnika se bo po-stopelo po predpisih zakona.

Ptuj

Odložen mandat. Trgovca g. Lenart Fr. je odložil mandat mestnega občinskega odbornika. Prezaposlenost v lastnem podjetju mu ne dovo-ljuje, da bi se dalje vršil odgovorno delo v mestnem svetu.

Med duhovniki. Mesto umlega kaolana pride v Cirkovce č. g. Pivec Vinko. Na Hajdin pa ostane po odhodu č. kaplana Rakuna v Fram nekaj časa kaplansko mesto nezasedeno.

Konjice

Obešila se je 60 letna A. V. Večkrat je gro-zila, da se bo uničila. Tudi obešili se je baje že večkrat poskusila, a so jo rešili. Končno pa se ji je le posrečilo. Sosedni pravijo, da ni bila po-polnoma normalna. Bog ji bodi milostni Sodnik.

V Polenah je umrla za pljučno boleznijo Orož Frane v starosti 76 let. Pri nas so zdaj res podprta noč in dan groba vrata.

Obešila hiša bo baje kmalu popravljena. Torej bomo še vseno dočakali proračunsko sejo, ako Bog da in sreča junška.

Okrajni cestni odbor je imel svojo prvo sejo. Obravnava so načrt bodočega dela. Zelimo, da bi novi cestni odbor nadaljeval vsega priznanja vredno delo prejšnjega odbora pod načelstvom g. župnika Hohnjca.

V Zrečah pri Konjicah je nekaj takih, ki hočejo nagajati g. župniku. Pa so taki reveži, da morajo hoditi po navodila v Konjice. Vsi drugi Zrečani pa so Bogu hvaležni, da so v novem g. župniku dobili tako vnetega dušnega pastirja in obsojajo grdo gonjo fiste pešice.

Braslovče

V prošlem letu se je naš kmet na novo za-dolžil za Din 300.000.— pri eni posojilnici. Od-klonjene so bile 4 prošnje za Din 100.000.—. Koliko je bilo danih posojil drugod? Sprjazniti se bo treba z večjo varčnostjo in štednjo posebno pri obliki. Lepe nauke je v tem pogledu dal g. Matija Bošnjak na občnem zboru Kmetijske podružnice. Da bi se ravnali po njih!

Ljutomer

Smrtina kosa. Umrla je v Ljutomeru obče spoštovana gospa Hermina Kryl, vdova real-nega profesorja in posestnica, mati višjega sodnega uradnika g. Teodora Kryla. Dosegla je častitljivo starost 80 let. Mir njeni blagi duši, preostali rodbini naše iskreno sožalje! — Pri Sv. Križu na Murskem polju pa so pokop-pali g. Franca Znidarčiča, veleposelnika in dolgoletnega cerkvenega ključarja na Grabah. Bil je star 75 let. Pokoj njegovi duši!

Prosvetno društvo v Ljutomeru je pre-teklo nedeljo s pridom uprizorilo lepo vzgojno igr »Sinovo maščevanje ali spoštuj očeta«. Občinstvo, ki je napolnilo dvorano Katoliške-ga doma, je znova pokazalo, da pazno zasle-duje kulturna stremiljenja Prosvetnega društva v Ljutomeru. V letošnji sezoni je bila to že sedma predstava na našem odru. Dokaz, da društvo dela. Vsa čast požrtvovalnosti fantov

Za čas

GRIPE

Vas varujejo

ANACOT-PASTILE

DRA. WANDERL

Cena malega zavitka 8 Din, velikega 15 Din

Varujte se ponaredb!

in deklet, ki marsikateri večer žrtvujejo dru-štvenemu delu.

Blagovno skladišče na glavnem kolodvoru bo dala železniška uprava za polovico povečati. Dosedanje ne zadostuje naraščajočemu bla-govnemu prometu.

Tržič

Smrt. V torek smo pokopali čevljarskega mojstra Antona Klopčavarja, ki je umrl v visoki starosti 90 let. Brezdvomno je bil to najstarejši Tržičan. Mlajši rod ga sploh poznal ni, ker je že veliko let preležal na postelji. N. p. v m!

Osebnost. Naselil se je v Tržiču tukajšnji rojak preč. g. Kragl Viktor, dosedanji župnik v Framu pri Mariboru. Radi boleznij je stopil v pokoj, ki ga namerava po večini preživeti v rojstnem kraju v Tržiču. Upamo, da bo gorenjski zrak zopet utrdil njegovo zdravje, da bo tako še kako uro lahko posvetil študiju tržiške zgodovine, ka-tere nam je že precej opisal v našem »Cerkvenem glasniku«.

Prireditve. V nedeljo zvečer bo v »Našem domu« ponovitev vesele igre »Trojčki«, na kar opozarjamo tudi okolice.

Citalica. V Rokodelskem domu se prav ži-vahno razvija družabno življenje. Poleg raznih iger je tam na razpolago tudi lepa izbira listov. Za-misel javno čitalnice, ki jo v Rokodelskem domu oskrbuje odbor »Katoliške akcije«, je bila pač po-srečena.

Jesenice

Nameravani pletilni tečaj se zaradi nepri-čakovanih ovir ne bo vršil na Jesenicah, pač pa prve dni februarja na Breznici. Učenke, ki bi se rade udeležile tečaja za pletenje na Breznici, naj se priklase v naši prodajalni knjig na Jese-nicah. Tečaj je brezplačen. Pletilna zadruga na Breznici.

Razstava. V osnovni šoli na Jesenicah je že nekaj dni odprta higijenska razstava, katere poset je vsakomur zelo priporočiti. V večernih urah pa se vse tam tudi predavanja.

Šoštanj

Glasbeni užitek se nam obeta v soboto zvečer. Prvič namreč nastopi pred publiko šoštanjski orkester, ki ga vodi g. Korjick. Med dosedanjimi zimskimi prireditvami bo ta kon-cert gotovo prijetna sprememba. — Iskreno Vas vabimo!

Zimsko-sportnemu odseku podružnice SPD je železniška uprava odstopila v najem prostor pri kolodvoru za uporabo dšališče. Tako bodo tudi šoštanjski drsalci dobili primerno drsalniš-šče. Da bo mogel zimsko-sportni savez oskrbo-vati drsalnišče, je določil sledečo članarino za celo sezono: za otroke in dijakke 10 Din, za člane zimsko-sportnega odseka 15 Din, za vse druge po 30 Din. — Drsanje je dovoljeno le proti tozadevnim izkaznicam, ki jih izdaja zimsko-sportni odsek.

Mrtvaški zvon. V Topolšnici je umrla dobra krščanska mati Helena Goršek. — N. v m. p.!

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA.

Začetek ob 20.

Četrtek, 22. jan.: Zpřto.
Petek, 23. jan.: »MERCADET«. Red D.
Sobota, 24. jan.: »TRIJE VASKI SVETNIKI.
Izven.

Nedelja, 25. jan. ob 15: »PRINCESKA IN PA-STIRČEK«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
ob 20: »GOSPA MINISTRICA«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 26. jan.: »RAZBOJNIKI«. Red A.

OPERA.

Začetek ob 20.

Četrtek, 22. jan.: »COSI FAN TUTTE«. Gosto-vanje Julija Betetta. Red C.
Petek, 23. jan.: Zapřto.
Sobota, 24. jan.: »MADAME BUTTERFLY«. Red E.

Nedelja, 25. jan. ob 15: »NINA NANA, PUNČKA MOJA«. »FIGURINE«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Ob 20: »COSI FAN TUTTE«. Gostovanje g. Julija Betetta. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 26. jan.: Zapřto.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 22. jan. ob 20: »GROF LUKSENBUR-SKIE. Ab. C. Kuponi.
Petek, 23. jan.: Zapřto.
Sobota, 24. jan. ob 20: »DUH ZEMLJE«. Ab. A. Kuponi. Zadnje.
Nedelja, 25. jan. ob 15: »GROF LUKSENBUR-SKIE. Kuponi.

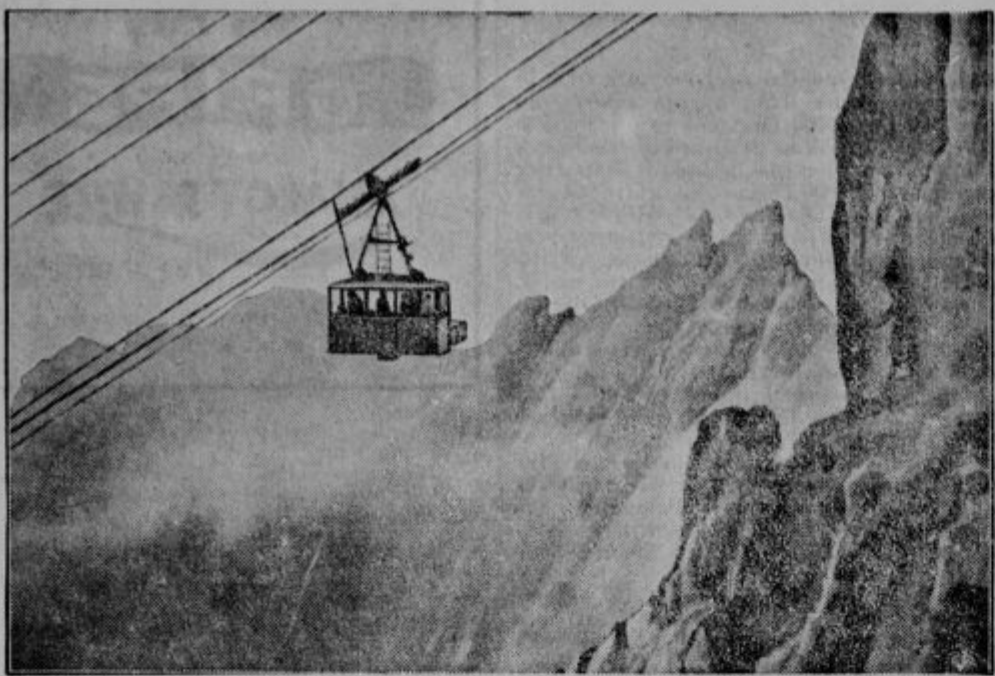
Iz društvenega življenja

»Ljubljana«. Drevi ob osmih prva redna pevska vauja mešanega zbora v tem letu. — Pridite prav vsi. — Pevovodja.

»Ekskurzijski Fond Akademikega Kluba Elektrotehnikov« v Ljubljani ima svoj redni občni zbor dne 26. jan. 1931 ob 16 v posvetoval-nici mestnega magistrata. G udeležbi se vabijo vsi člani Nadzorstvenega Sveta E. F. A. K. E., ustanovni, podporni in redni člani, Upravni od-bor E. F. A. K. E.

Redni letni občni zbor Glasbene Matice v Ljubljani se vrši v soboto dne 7. febr. 1931 ob 20 v pevski dvorani Glasbene Matice ljubljans-ke v Vegovi ulici. Dnevni red običajen: Poro-čila funkcionarjev in slučajnosti.

V Hubadovi župi vveljavljeni zbori naj bla-govoljno čimprej odgovoriti na zadnje okrož-nice župne uprave, ker se blizu čas župne skup-ščine in koncerta (8. marca 1931).

Železnica na Zugspitze (2964 metrov), ki so jo po velikih tehničnih težkocah sedaj srečno dovršili.

Biser ob ravniku

Malo je mest na svetu, ki bi se dala po naravnih krasotah in umetnostih zakladih primerjati s staro prestolico inkov — davnih peruanskih knezov: Quito! Leži tik ob ravniku, toda na visoki planoti. V večni pomladi! Naše sadje in žito sedaj že zori. Palme in mangi uspevajo še na solčni planoti med Cotopaxijem in Chimborazom. Miroljubni indijanski pastirji žive danes po gorskih pobočjih. To je ena izmed redkih oaz vročega pasu, kjer ne poznajo ne boleznih ne divjstva. Niti mušičje nadloge ni tu. Na tej oddaljeni visoki planoti se je starošpanska kolonialna oblast na najlepši način zapisala v zgodovino.

Spodaj v Peruju so osvajači poklali rjavo inško prebivalstvo in čilske in argentinske gore so polne krvavih spominov. V Quito je osvajanje poteklo miroljubneje — bil je pustolovec prav tako preoddaljen, kakor je danes turistom. Prav zaradi varnosti, ki je bila tu večja, nego v katerikoli drugem delu večno nemirne in nezanesljive lužne Amerike, si je starošpanska cerkev tu postavila svoj sedež in ga napolnila z zakladi svoje umetnosti.

V fistih časih je bila oblast v veliki meri v rokah duhovščine. Duhovnemu poslanstvu cerkve se je kmalu pridružilo socialno za dobrobit domačega prebivalstva. Kdor proučuje delo katoliške cerkve v Južni Ameriki — tako piše nemški poročevalec R. Katz, torej nepristranska priča — ne more prezreti, da je bila skozi stoletja edina zaščitnica brezpravnih Indijancev. V plačilo ji je brezpogojna vdanost izpreobrnjenec. Razumljivo je, da skuša zunanje oblike vere kar najbolj približati umevanju in okusu teh stotisočev naravnih ljudi. Tako je tudi svoje zgradbe prilagodila indijanskemu čustvovanju.

Prav zaradi tega, ker so quitske cerkve namenjene Indijancem in jih je v velikem delu okrasila indijanska umetnost, so tako izredno zanimive. Ker si Indijanci v svoji preproščini predstavljajo božjo vsemogočnost (kakor tudi svetno oblast!) vso v zlatu in krasu, zato se tudi notranjščina quitskih cerkev vsa sveti od zlata in je baročno preobložena.

Najlepša cerkev se imenuje »Compania« in je last jezuitov. Njena glavna ladja se lesketa od zlata, kakor sv. Marko v Benetkah, in po njenih stebrih se na gosto vije vinska trta z

Ob startu!

grozdi. Tudi cerkev sv. Frančiška — najstarejša v Quito — ima bogato pozlačene oltarje in svode in njeni svetniki so podobni povečanim equadorskim Indijancem. Vrh tega hrani samostanska galerija pri sv. Frančišku stare mojstre, ki jih komaj najdemo v kaki umetnostni zgodovini. Sploh je po quitskih samostanih (dominikanski, avguštinski in jezuitski) polno umetnostnih zakladov, ki so ostalemu svetu domalega neznani in čakajo na svoje odkritje.

V desetih — dvanajstih letih, ko se bodo turisti naveličali dosedanjih središč tujkega prometa, bodo prihajali v Equador posebni tujski parniki in v Quito bodo vozili posebni tujski vlaki. Tu bo izhodišče za izlete na več nego 6000 metrov visoke gore, tu v čistem gorskem zraku bodo zdravilišča za bolnike vseh vrst. Prijatelji umetnosti pa se bodo radovali dozdej neznanih umetnostnih zakladov. Quito je kakor Trnuličica, ki čaka obuditve.

Zastopniki evropskih velesil na 62. zasedanju sveta Društva narodov (od leve na desno): Briand, Grandi, Curtius in Henderson.

Če vsak svo' o gode

Nekemu pariškemu brivcu je bilo nedavno pr šlo na misel, da bi svojim obiskovalcem v čakalnici z glasbo krajšal čas. Mož pa v ta namen ni nastavil posebnega pianista ali goslača, ki bi godel komade iz »Sevillskega brivca« ali iz »Bagdadskega brivca«; ne, marveč je le pripravil svojim glasbo ljubečim in glasbe večim gostom vsakovrstno glasbeno orodje, da je vsak sam igral na svojem najljubšem glasbilo. Namen je bil vsekakor dober, a učinek je bil strašen. Vsak izmed gostov, ki je čakal na britje ali striženje las, se je hotel brez ozira na druge izkazovati s svojo glasbeno sposobnostjo, in je vsak svojo gonil: ta žalostno, oni veselo, ta moderno, oni klasično. Zmeda zvokov je bila nepopisna, tako da je bil pariški brivec na tem, da zblazni. Lepega dne so potem iz čakalnice izginila vsa glasbila in v brivnici je zopet čuti le škarje.

Katoliška oporoka

Martin Dawson, lastnik velike pivovarne v Chicagu, je zapustil rimsko katoliški Cerkvi vse premoženje v vrednosti nad 2 milijona dolarjev. Izmed tega denarja je določeno 300.000 za zgradbo nove cerkve v spomin na Dawsonovo mater in 345.000 župniji sv. Marije v Chicagu v prosvetne in dobrodelne svrhe.

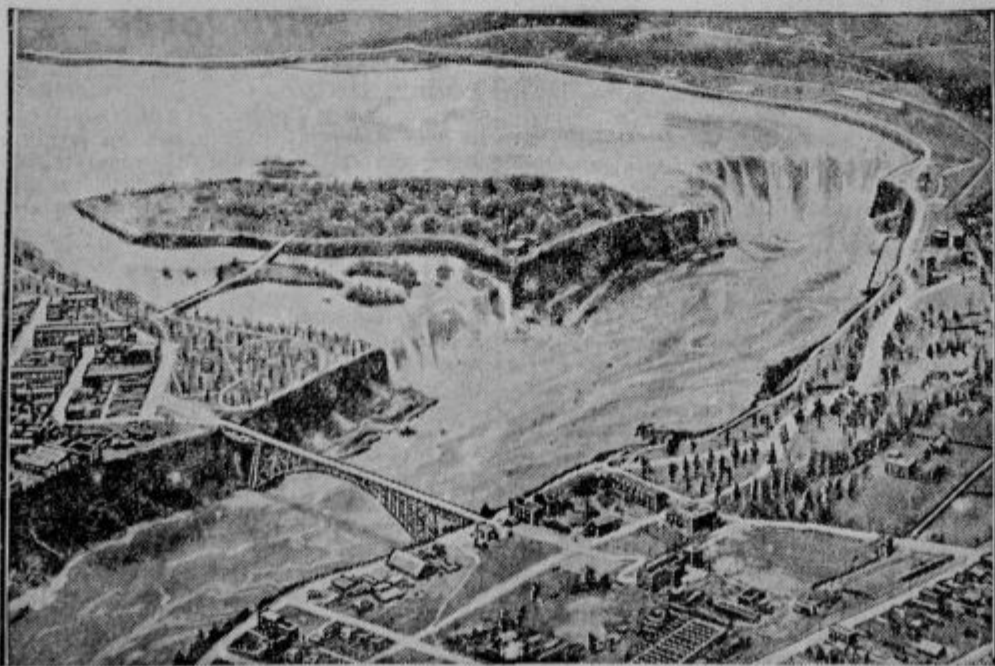
Poljski pravosodni minister Minalowski, ki ga hoče poljska pravniška zveza zaradi dogodkov v Brestu Litovskem postaviti pred stanovsko sodišče.

Koliko je časnikov v CSR

Število listov, ki izhajajo v Českoslovaški republiki, se stalno menja; približno število pa je 3000. Dnevnikov je 135, od tega 68 čeških in slovaških, 12 nemških itd. Tednikov je 655, od tega 386 čehoslovaških, 150 nemških itd. Ostali listi izhajajo v daljših rokih.

Emigracija in sov'eti

Ameriški brzojavni urad »United Press of America« je objavil senzacijski razgovor z Wranglovim naslednikom in sedanjim predsednikom Splošnega vojnege sojuza generalom E. Millerom, ki se je povrnil v Pariz s potovanjem po Jugoslaviji in Bolgarski. Miller je baje rekel, da »bo leto 1931. z orožjem naredilo konec sovjetom. Mi smo pripravljeni. Zadržuje mi samo ena noč, da bi mobiliziral svojo vojsko in v zvezi z romunskimi pa poljskimi polki prekorajil sovjetsko mejo. Najmanj pol milijona ruskega prebivalstva se bo takoj priključilo beli vojski, ki bo Rusijo rešila komunizma«. Ta izjava je seveda povzročila veliko razburjenje v sovjetskem tisku. Zdaj jo je general Miller odlično preklcal v pariškem »Vozroženiju«. Čeprav misli, da se ne bi priključilo beli vojski samo pol milijona ruskega prebivalstva, temveč vsa Rusija, zatrjuje, da ni nikoli govoril o vojnem sodelovanju emigracije s tujimi državami.

Niagarski slapovi, kjer se je te dni udrla skalovje v širini 50 m in v globočini 70 m, tako da se je oblike pokrajine spremenilo.

Pravi
Aspirin
je samo v tabletah

Kulturni obzornik

Pismo iz Belgrada

Ena zadnjih knjig, ki so v knjigarni g. Geze Kohna izšle v minulem letu, je roman Milana Kašanina z naslovom »Trokošuljnik« (Trostrajnik). G. Kašanin je med belgraskimi književniki precej znan in se razen v prozi udeležuje zelo aktivno na polju umetnostne kritike. Zgoraj imenovani roman je prva obsežnejša stvar g. Kašanina (219 str.) Pisatelj je v delu hotel dati roman s čisto sodobnim miljejem in najsodobnejšimi atrakcijami. Za uvod je knjigi napisal kratko, pa karakteristično posvetilo: »Poveš ova bezazlena i neverovatno smešna Carli Caplainu posvečujem, jer Gogolj nije živ.« V »Trokošuljniku« je g. Kašanin dal nestenovitno in pomalo karirano sliko glavnega junaka Momira Tošića in celo vrsto manj poudarjenih osebnosti, ki prehajajo v tipe. Knjiga je okusno opremljena. Naslovno sliko je napravil slikar Tartaglia. Kritika je roman sprejela večinoma z odobravanjem. Le g. Stevan Hakman je v zadnji »Misli« objavil zelo ostro negativno oceno.

Tik pred božičnimi prazniki je v Zagrebu izšla knjiga »Savremena hrvatska proza« (1 in 2. zvezek nove sezije, ki se bo nadaljevala), ki na 216 straneh prinaša novele devetero sodobnih hrvatskih pripovednikov. Zastopani so po vrsti naslednji pisatelji: Miroslav Krleža, August Cesarec, Đuro Višević, Stevan Galogaja, Luka Perković, Slavko Batušić, Novak Simić, Hasan Kikić in Ljerk Premužić. Reči moram, da knjiga ne pusti vtisa kot bi ga (vsaj po naslovu gledano) morala. Miroslav Krleža, ki je bil svoje dni prav na vrhu hrvatske književnosti, je n. pr. napisal čisto povprečno prozo »Bitka kod Bistrice Lesne« s snovjo iz svetovne. Cesarec »Srce Zige Šporić« je bilo svoj čas objavljeno v reviji »Savremeni« in je v knjigi le ponatisnjeno (kot se par drugih stvari). Cesarec je nekako predisponiran za poglabljanje v čudna, podzavestna in knjižna duševna stanja. Analogno vsebini je tudi stilno težek in njegova proza napravi človeka nekam otoplega. Od nadaljnjih novel bi predvsem poudaril vrednost one »Iz tamnih dana«, katere avtor je Luka Perković. Ugajala mi je po semem sestavu in stilni pristnosti in bi jo s čisto literarne strani postavil daleč pred uvodno Krleževo. Omenjam še tri Bosance: Hasana Kikića z drobeno, ali zanj karakteristično prozo »Fenjer na poslednjem rasršću«, Ljerk Premužić s srednjo prozo »Dukatic« in Novak Simić, ki je najvišji stilistični domet med mlajšimi srbohrvaškimi prozaiki. Knjiga je zelo okusno opremljena in stane 30 Din. To je prva knjiga novociscovane »Biblioteke savremenih pisaca« v Zagrebu.

Drama »Preko mrtvih« Dušana S. Nikolajevića je bila zadnja domača premijera na belgraskem odru. G. Nikolajević je že s prvimi dramskimi deli, ki so bila vprizorjena v prestolnici (»Parolae«, »Mnecgaja ljeta!«) vzbudil precej zanimanja in priznanja obenem. V svojem najnovejšem delu je Nikolajević rešaval tri probleme: problem Belgrada, problem družine in problem moža v družini. Dal je v ambientu sodobnega Belgrada mečeno snov, ki jo je virtuosno obdelal. Nikolajević je socialno barvami realist. To je kot v prejšnjih pokazal tudi v tej zadnji drami. Priznati moram, da je v Nikolajeviću poleg pisatelja občutno razvit tudi filozof in da so vsa njegova dela po vrsti in vsi glavni junaki filozofski globoko nastavljeni in podani z veliko sigurnostjo. Vendar zadnje pisateljevo delo »Preko mrtvih« ne dosega v vsem prejšnjih, posebej v dramatični polnosti in zato reliefnosti ne, ki je pa strogo potrebna delom s širokim člonkom in mnogovrstno razgibanostjo, kot je omenjena Nikolajevićeva drama.

Srpski književni glasnik prinaša v zadnjih dveh številah naslednje pomembnejše prispevke: pesmi Gustava Krleca in Alojzija Gradnika (»Srčanje«, v slovensčini), začetek novega romana Miloša Crnjanskoga iz belgrajskega življenja z naslovom »Suzni krokodil«, Svetislava Stefanovića odlomek iz romana »Škafnjač«, zelo mišno potopisno prozo Isidore Sekulića (»Odlomek pisma iz Skandinavije« in prevod novele »Lažljiv svet« Bolgara Angela Karaličeva. Med članki so članke vredni: oni g. Milana Grola, ki je dober prevelec dela S. K. glasnika v novi seriji (1920 do 1930.), S'obedana Jovanovića (»Političko poročilo S. K. glasnika«, »Danton Hermuna Wendela«), kritika Živadinovićevega »Kardordac«, ki jo je napisal g. M. Bočanović in dr. Veselina Čajkanovića (»Jedna bežična legenda«).

Belgrajski vsučiliški profesor g. dr. Borislav Lorenc je izdal (Geza Kohn) zelo privlačno poljudno-znanstveno knjigo, ki jo je naslovlil »Misao i akcija«. Lorenc je napisal prvo sistematično knjigo o psihologiji v srbohrvaščini, ki je bila pred leti zelo započena v znanstvenih krogih. Zadnja zgoraj omenjena Lorenčeva monografija je pisana za srednje naobražene kroge, je brez strogo znanstvene navlake in izrazov in bo zelo dober pripomoček bistrejšim duhom v vsakdanjem življenju. Prvi del knjige govori v celoti o misli, dočim se v ostalih treh razpravlja o misli in njenem prelivanju v akcijo. Pisatelj je marsikateri odnos razumljivo in na svoj način osvetlil, tako da knjiga zasluži splošno pozornost. Stane 30 Din. Strani 142.

Po umetniški vrednosti druga srbska književna revija »Misao« je prišla po precej dolgi dobi stagnacije in umiranja zopet v stari tir in do rednega izhajanja. Nedavno je izšla dvojna številka z zelo preprosto vsebino. Omenjam uvodni članek gosp. V. Živojinovića o fragmentarnosti naše književnosti, dalje obširni in znanstveno obrezovani članek g. A. Pogodina o ruskih »bllinah«, dalje prilog g. S'obedana Popovića (»O životnom stilu i književnom vaspitanju«), četrto nadaljevanje obsežne Smausove študije »Današnja nemačka nauka o književnosti« in »Glase o ljudima i delima« (piše Vl. Velmar-Janković). Leposlovni del je šibkeši. Omenjam srbohrvaški prevod Prešernovega »Sonetac«. Med ocenami g. Miloša Savkovića obširno in s prijetnim razumevanjem govori o Ivanu Cankarju (z ozirom na knjigo njegovih novel v srbskem prevodu med knjigami Srp. Knj. zadruge).

Geza Kohn je izdal drugo knjigo (prva znana »Ljubav u Toskanici«) potopisov Miloša Crnjanskoga (naslov »Knjiga o Nemačkoj«). Podrobneje prihodnjaj. T. P.

Trgovstvo in obrtništvo v letu 1930

Po pravkar objavljenih podatkih Zbornice za trgovino obrt in industrijo v Ljubljani je bilo na njenem področju v letu zadnjega četrtletja 1930 prijavljenih 305 (v 3. četrtletju 303) trgovskih in pomožnih trgovinskih obratov, odjavljenih pa je bilo 280 obratov (230).

Največje je bilo gibanje v sledečih strokah (v oklepajih odjave): prijav je bilo zabeleženih v trgovini z živino 8 (22), z lesom 17 (29), z manufakturnim blagom 8 (6), s kurivom 9 (2), z dež pridelki 15 (16), z živili 22 (16), z delikatesami 12 (5), s perutnino 6 (19), branjarsko 21 (15), z mešanim blagom 85 (55), z vinom 5 (11), sejmarstvo 20 (9), agenture in komisije trgovine 10 (5).

V I. 1930 je bilo gibanje sledeče:

Obrtni obrati			
prijave		odjave	
1929	1930	1929	1930
768	674	563	476
706	757	461	396
600	579	280	374
669	707	375	475

Obrtnih obratov je bilo prijavljenih 707 (v 2. četrtletju 579), odjavljenih pa je bilo 475 (347). Najzanimivejši gibanje so izkazovale sledeče stroke (v oklepajih odjave): kovači 16 (26), podkovni kovači 5 (12), ključavničarji 8 (3), kolarji 16 (13), žage 12 (11), mizarji 37 (21), strojno plestenje 32 (9), krojači 42 (29), šivilje 87 (45), čevljarji 104 (68), mlinci 22 (13), peki 24 (19), mesarji 22 (24),

Zveza Slovenije z morjem

V včeršnjem poročilu o predavanju g. Evgena Lovšina se nam je pri ekscerpiranju predavanja pripetila neželjena pomota. Jamstva, ki smo jih navedli za predlagano posojilo za to prognozo, veljajo le za državna in zveza posojila. Za posojilo za zgradbo železniške zveze Slovenije z morjem pa predlaga g. Evgen Lovšin naslednje pogoje:

Kraljevina Jugoslavija jamči za plačevanje obresti in za izplačilo glavnice integralno in brezpogojno. Ružen tega jamči država za redno službo novega posojila prvenstveno z zadržavo vseh kosmatih dohodkov nove proge, ki mora ostati prosta vsake hipoteke, namembe ali kakršnegakoli bremena, kakor je to v Blairovem primeru določeno za druge železnice. Vsako leto bo vlada vnesla v državni proračun za anuiteto potrebno vsoto. Novo posojilo se sme porabiti za gradnjo železniške proge Koper—Vrbovsko sever in Cernomelj—Gor. Jadr. Ko bo to proga popolnoma dogotovljena, sme vlada porabiti ostanek posojila v izgraditev luke Sušak—Martinska.

Konkurz je razglašen, ker je bil poravnalni predlog umaknjen, o imovini zapuščine Rupnik Olge, bivše trgovke v Mariboru; prvi zbor upnikov 26. januarja, oglašiti se je do 20. februarja, ugotov. narok 23. februarja. — Poravnalno postopanje o imovini Ahilina Cirila, neprotokoliranega trgovca v Ljubljani je končano, ker je sklep sodišča o prisilne poravnave postal pravomočen.

Licitacija za nabavo cevovoda in armature za vodovod v Koroški Beli se vrši 28. februarja ob 11 v tehn. oddelka banke uprave. Proračunska svota znaša 341.280 Din.

Posojilo mesta Dubrovnik. Mesto Dubrovnik razpisuje posojilo 40 milj. Din po 8%. V kolikor ta znesek ne bo podpisan, ga prevzame Praštediona.

Iz hrvatskega provincialnega denarstva. Hrv. poljedelska banka v Zagrebu (glavnica 25 milj., tuja sredstva 68.1 milj. Din) se je zainteresirala pri provincijalski banki: Prva vinkovačka vjersijska banka, ki je bila ust. 1883, ima glavnice 1 milj. Din, tujih sredstev pa 6.4 milj. Din in je zaključila I. 1929 z izgubo 0.35 milj. Din.

Velika razstava holandskega cvetja na spomladnem zagrebškem zboru. Zagrebški sejem prireditelj spomladi od 25. aprila do 4. maja 1931 veliko razstavo holandskega cvetja. Istočasno se vrši 8. avtomobilski salon.

Dobave. Gradbeni oddelek ljublj. žel. ravn. sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave 1500 kg martinovega jekla. — Strojni oddelek sprejema do 26. t. m. ponudbe glede dobave 700 kg bencina ter glede oddaje 361 komadov različnih pil v popravilo in nasekavanje. — Prometno-komercialni oddelek sprejema do 30. t. m. ponudbe glede oddaje raznih časopisov v vezavo; do 31. t. m. pa glede dobave 4476 komadov matrice in kompletnih pisav.

Ravnateljstvo drž. rudnika Kakanj sprejema do 4. febr. ponudbe glede dobave 6 transformatorjev, 30.000 kg negašenega apna in 200 komadov ležajev.

Vršile se bodo naslednje ofert. licitacije: Dne 4. febr. pri ravn. drž. rud. podjetij v Sarajevu glede dobave 1 stružnega stroja, pri ravn. drž. želez. v Subotici pa glede dobave 15.000 komadov tirfonov (sistem C-4).

Dne 4. februarja se bo vršila pri Kndi Vrbaske div. obl. v Banjaluki licitacija glede dobave drv in premoga.

Oddaja del za adaptacijo vojašnice. Kralja Petra I. se bo vršila na ofert. licitaciji dne 4. febr. pri inženjeriji kmde Sav. div. obl. v Zagrebu.

Dobave. Splošni oddelek ljublj. žel. ravn. sprejema do 26. t. m. ponudbe glede dobave 2500 kg surove karbolne kisline. — Gradbeni oddelek sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave desk, plohov, 900 komadov držajev za kladi, krampe in lopate, 100.000 komadov mesecnovih klincev, 1900 kg katrana in 2000 kg modre galice. — Strojni oddelek sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave delov za petrolejske svetilke. — Ravn. drž. rudnika Breza sprejema do 29. t. m. ponudbe glede dobave 200 kg lenenke. — Ravn. drž. rudnika Velenje sprejema do 2. febr. ponudbe glede dobave 50 kg azbestnih vrvic, 100 kg lirnca, 20 kg terpentina, 5 kg sikativa in 10 kom. karborundum plošč.

Oddaja drž. pšenice v mletje. Dne 28. januarja t. l. se bo vršila pri provincijalnim odseku ekonomskega oddelka vojne ministrstva v Belgradu licitacija glede oddaje 1.400.000 kg državne pšenice v mletje.

Borzo

Denar

21. jan. 1931.

V današnjem deviznem prometu so bili tečaj zonet nekoliko čvrstejši. Do zaključkov je prišlo v devizah Berlin in Praga, kateri je dala Narodna banka, dočim je bilo v devizi Trst zaključeno privatno blago.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaji.) Amsterdam 226—228 (227). Berlin 1345,75 bl. Bruselj 789,32 bl. Budimpešta 989,04 bl. Curih 1095,90 bl. Dunaj 796,44 bl. London 274,95 bl. Newyork

mesarji in prekajevalci 8 (2), zidarji 2 (8), izvoščki 2 (9), z avtomobilom 14 (3), prevažanje oseb z avtomobilom 21 (8), prevozniki 13 (8), izposojanje mlatilnic 4 (9), gostilne 52 (53).

Gibanje obrtništva je bilo v zadnjih trome-secijah naslednje:

Trgovski in pomožni obrati

	prijave		odjave	
	1929	1930	1929	1930
1. četrtletje	393	305	792	367
2. četrtletje	379	329	360	376
3. četrtletje	355	303	181	230
4. četrtletje	373	305	299	280

Industrijskih podjetij je bilo v zadnjem četrtletju 1930 prijavljenih 5, odjavljeno pa 1.

Koliko novih podjetij je nastalo v zadnjih letih pa kaže naslednja tabela:

	obrt		
	prijave	odjave	prirastek
1927	2291	1105	1186
1928	2758	1565	1193
1929	2743	1679	1064
1930	2707	1721	986

	trgovina		
	prijave	odjave	prirastek
1927	1466	1249	117
1928	1575	1600	—25
1929	1500	1632	—112
1930	1242	1253	—11

56.545 bl. Pariz 221,96 bl. Praga 167,33—168,13 (167,73). Trst 295,55—297,55 (296,55).

Zagreb. Amsterdam 2279 bl. Dunaj 794,94—797,94. Berlin 1344,44—1347,44. Bruselj 789,32 bl. Budimpešta 989,04 bl. London 274,55—275,35. Milan 295,45—297,45. Newyork 56,445—56,645. Pariz 220,96—222,96. Praga 167,33—168,13. Curih 1094,40 do 1097,40. — Skupni promet brez kompenzacij je znašal 7.553.000 Din.

Belgrad. Amsterd. 2276—2282. Berlin 1344,25 do 1347,25. Budimpe. 987,54—990,54. Curih 1094,40 do 1097,40. Dunaj 794,95—797,95. London 274,55—275,35. Newyork 56,446—56,645. Pariz 220,06 do 222,06. Praga 167,33—168,13.

Curih. Belgrad 9.1275. Pariz 20.2525. London 25.0875. Newyork 516,90. Bruselj 72.025. Milan 27,06. Madrid 54,15. Amsterdam 207,975. Berlin 122,78. Dunaj 72,65. Stockholm 138,40. Oslo 138,10. Kopenhagen 138,10. Solija 3,7425. Praga 15,30. Varšava 57,80. Budimpešta 90,25. Atene 6,675. Carigrad 2,445. Bukarešta 3,07125. Helsinkij 13.

Dinar notira na Dunaju deviza 12,5575, valuta 12,505.

Vrednostni papirji

Državni papirji so bili danes v glavnem nespremenjeni. Čvrstejši pa so bili dolarski papirji, katerih tečaj je narasel za četrt točke. Do prometa je prišlo le v 7% dolarskih papirjih. Bančni papirji so ostali v glavnem nespremenjeni, edino Srbska banka se je uvrstila od 189 na 190, nadalje so bili zaključki v delnicah Union banke po 191 in v delnicah Jugobanke po 78, torej po nespremenjenih tečajih. Industrijski papirji beležijo promet v delnicah Guttman po 150, Slaveksa po 50 in Drave po 235. Trboveljska se je danes ponovno uvrstila in je bila zaključena po 330, kasneje je padla na 327,50, nato pa se je zopet uvrstila na 330.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 92,50 bl. 7% Bler. pos. 80,50 bl. Vojna škoda zaklj. 416,25. Celjska pos. 160 den. Ljublj. kred. 125 den. Praštediona 960 den. Kred. zavod 170—180. Vevče 128 den. Stavba 40 den. Split cement 350—400. Ruše 200 do 230.

Zagreb. Drž. pap. 7% inv. pos. 86—87,50; agrari 49,50—51; vojna škoda ar. 418—420, 2. 416 do 417,50, 3. 416—417,50; 8% Bler. pos. 91,75—92,50; 7% Bler. pos. 79,50—79,75 (80, 80,25); 7% pos. DHB 79,625—79,75 (79,75); 6% begl. obv. 66 do 67. Bančne delnice: Ravna gora 75 d. Hrvatska 50 d. Katolička 36—38. Poljo 56—57. Kreditna 125 d. Union 191—193 (191). Jugo 78—79 (78). Lj. kred. 125 d. Medunarodna 67,50 d. Obrlna 36 d. Praštediona 970—980. Etno 135 d. Srbska 188—190 (190). Zemaljska 129,50—132. Industrijske delnice: Nar. šum. 25 d. Guttman 130—132 (130). Slaveks 50—51 (50). Slavonija 200 d. Našice 800—975. Danica 90—95. Pivara Sar. 190 d. Drava 235 do 237 (235). Sečera Osjek 300 bl. Osj. ljev. 220 d. Union 95 bl. Vevče 128 d. Isis 40—46. Ragusea 375—390. Oceania 210 d. Jadr. plov. 545 d. Trboveljska 330—335 (330, 327,50, 330).

Belgrad. Narodna banka 8150. 7% inv. pos. 87 (20.000). Agrari 50—51,50. Vojna škoda 417,25 do 417,50 (1837 kom.). 2. 415,75. 6% begl. obv. 66 do 67. 7% Bler. pos. 79,50—80. 7% pos. DHB 79.

Notacije drž. papirjev v inozemstvu: London: 7% Bler. pos. 79,25—80. Newyork: 8% Bler. pos. 91—93. 7% Bler. pos. 79,25—80. 7% pos. DHB 79 do 79,50.

Dunaj. Don. sav. jadr. 89,60. Wiener Bankverein 16,45. Creditanstalt 40,75. Escompteg. 157,25. Zivno 78. Union 23,40. Mundus 138. Alpine 16,55. Trboveljska 40. Prager Eisen 304. Leykam 2,75. Rima Murany 53.

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je ostal skoro popolnoma neizpremenjen. Cene pšenice so se deloma uvrstile, kajti kmetje ne dovažajo nikakega blaga na trg, pač pa prodaja le trgovina, ki pa zopet nima velikih zalog. Mlini kupujejo bačko blago po 160—165, sremsko in srbijansko blago na glavni progi pa po 140. Povpraševanje kakor tudi ponudba v koruzi je slaba. Privilegirana izvozna družba je plačevala preokrasovno suho koruzo po 82, času primerno suho za marec po 80, za april pa po 88 v sklepu. Te cene pa so najnižje na trgu in se v ostalem prometu plačujejo nekoliko višje.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene.

Novi Sad. Moka: bč. štev. 7 130—140. Vse ostalo nespremenjeno. Promet: pšenica 10, oves 1, ječmen 1 in pol, koruza 60, moka 18, otrobi 14 vagonov. Tendence nespremenjene.

Budimpešta. Tendence težka; rž: ustaljena. Promet miren. Pšenica: marec 14,27—14,28, zaklj. 14,27—14,28; maj 14,63—14,65, zaklj. 14,63—14,64. Rž: marec 10,36—10,42, zaklj. 10,36—10,37. Koruza: maj 12,26—12,35, zaklj. 12,24—12,26; trans. maj 9,79, zaklj. 9,75—9,80.

Zivina

Na ljubljanski sejem je bilo pripeljanih 136 konj, 54 volov, 17 krav, 5 telet, 60 malih in 26 velikih prašičkov. Prodanih: 20 konj, 22 volov, 10 krav, 3 teleta, 50 prašičkov. Cene so ponovno postale in so bile sledeče: voli I. 8, II. 7, III. 6,50, krave debele 5—6, klobasari 3—4, teleta 10—11, prašički za klanje 8—9 Din za kg žive teže; konji 300—5000 Din, prašički 150—200 Din. Sejem ni bil poseben, ker je bila druga sreda v mesecu, ampak za silo je že bilo.

Sport

TEKME ZA DRŽAVNO PRVENSTVO.

Na zadnji seji je JNZ sklenila, podvežam predložiti načrt tekmovanja za leto 1931. Lige so propadle, zato mora JNZ izvesti tekmovanje po istem načinu kakor do sedaj. To pa ni mogoče, ker tekmujeta prvaka dveh novo ustanovljenih podvez, in sicer iz Novega Sada in Bečkereka. JNZ je napravil naslednji načrt: Belgrad 1 : Novi Lad. Belgrad II : Bečkerek, Zagreb : Subotica. Zagreb II : Osijek, Sarajevo : Skopje, Split : Ljubljana.

Prodlog je tu, dosti drugačen sploh ne more biti, čeprav so pozvane podveze, da podajo mišljenje. Vendar moramo spregovoriti par besedi. Dosedaj je bil nasprotnik Ljubljane vedno Zagreb II. Že prošlo leto smo omenili, da je velika krivica, ko morajo igrati šibkejši klubi izločilne tekme s klubi, ki so sigurni zmagovalci. Pričakovani smo rešitve v reorganizaciji po sistemu lig, zaradi zadržanja manjših klubov so pa lige propadle. Zveza bi pa morala vsaj ta dosednji način polom žreba drugače določiti. Enako močni klubi, vsaj približno, bi morali igrati izločilne tekme tako, da bi imel tudi šibkejši klub upanje na sodelovanje v državnem prvenstvu. Zveza, ki ima veliko premoženje, bi morala opustiti določanje tekem zgolj s finančnega stališča in narediti enkrat nekaj tudi s sportnega. Ker torej ta žreb še ni definitivni, pričakujemo, da bo podveza protestirala v gornjem smislu, in zahtevala enako vrednega nasprotnika in ne Hajduka, ki je vedno med kandidati za naslov državnega prvaka. Krivico, ki jo trpe zastopniki slovenskega nogometa že več let, je treba na vsak način popraviti.

RAZNE SPORTNE VESTI.

Skakalne tekme za prvenstvo Dravske banovine, ki bi se morale vršiti v nedeljo na Bledu, so preložene v Mojstrano. Sneg dela letos zopet ovire, vendar je k sreči v krajih od Mojstrane naprej dovolj snega, tako da bo zimsko sportna zveza lahko izvedla tekme v obsegu kakor je bilo prvotno namenjavano. Ako ne bo šlo v Bohinju, bodo tekme v Kranjski gori, skoki pa v Mojstrani. Zato marljivo mojstranci tudi pripravljajo skakalnico, ki bo pripravljena že jutri, in bodo lahko vsi že trenirali. Tekmovalne proge bodo pa izpeljane na teritoriju med Mojstrano in Planico.

V Zagrebu imajo še vedno neprilike. Popularni podvezni kapetan Petrovič ni hotel prevzeti tega mesta od nove uprave ZNP iz klubske discipline. Ker zaradi spora trpi zagrebški nogomet, pripravljajo stari sportni delavci proglas, v katerem bodo pozvali vse klube k složnemu delu. Bilo je že par sestankov, zato tudi ni izključeno, da bodo imeli v Zagrebu zopet novo zborovanje, in bodo prevzeli vodstvo zopet vodilni klubi, brez katerih prav za prav podveza sploh obstajati ne more. Kajti kakor hitro zapro vodilni klubi svoja igrišča, podveza ne more izvesti ne ene tekme. Vodilni klubi bodo najbrže tako tudi napravili, kajti kdor hoče ovirati delovanje teh klubov, ne sme nikakor računati na njihovo podporo. Dosedaj so pa skoro vsi zagrebški klubi živeli na račun večjih, kajti le tekme vodilnih klubov so bile dobro obiskane, izkupilek se je pa razdelil na vse enako. Zagrebški spor je zelo zanimiv in ni izključeno, da bomo tudi pri nas imeli slične težave. Naš nogomet mora napredovati in ni prav, da manjši klubi ovirajo razvoj nogometa, in to čisto neupravičeno, zaradi napetih informacij. Lige ne bi nikomur škodovala, splošnosti pa mnogo koristile.

Slavni norveški skakalec Ruud, ki bo tekmoval tudi pri nas, je postavil nov svetovni rekord. Skočil je 82 metrov. Udeleženci mednarodnih tekem, ki se bodo vršile prihodnji teden v Bohinju ali pa v Kranjski gori, bodo imeli priliko občudovati tega fenomenalnega skakalca.

PRIJATELJI SMUKA.

Zvezi je uspelo pridobiti tri nemške smučarske filme za predvajanje v Jugoslaviji. Od teh je prvi »Bela umetnost« v četrtke na programu v kino Dvoru. Ta film je vzbudil svojčas pravo senzacijo v sportnem svetu, ter pozivamo vse smučarje, da si ogledajo film, ki bo vsled številnih posnetkov s Zeilupe tudi za smučsko tehniko samo nad vse zanimiv. Film se kot kulturni film predvaja po znižanih cenah. — JZSZ.

Plavalna sekcija SK Ilirije. Za vse članstvo sekcije strogo obvezni sestanek se vrši danes ob 18 v prostorih Ping-pong sekcije (pri Levu). Na dnevnem redu je volitev sekcijskega načelnstva in določitev smernice za delovanje v letošnji sezoni. Pozivamo vse članstvo plavalne sekcije, da se sestanka sigurno udeležijo. — Načelnik.

Poziv! Vse smučarje tekmovalce opozarjamo na obvezni zdravniški pregled, ki se vrši danes, v četrtke, 22. januarja od 17 do 20 v šolski polikliniki na Rešaljevi cesti. Prosimo vse, da pridejo po možnosti zgodaj. Klubi naj oskrbe sigurno prijavo tekmovalcev. — JZSZ.

NOGOMET

Nekaj o Italijanih. Čas je že, da so tudi italijanski časopisi objavili vest o finančnem neuspehu božičnih in novoletnih mednarodnih nogometnih tekem. V Italiji so gostovali češki, dunajski in nemški klubi, ki so odnesli velikanske vsote lir. Publiku pa ni posetila teh tekem v kakem večjem številu in razumljivo je sedaj velik pasivni saldo, ki so ga utrpeli italijanski klubi. Menda ne bo nikoli več v Italiji toliko inozemskih moštvev, kajti italijanska publika se bolj zanima za prvenstvene tekme domačih klubov, bolj nezanimivo pa so zanje mednarodna srečanja. Se par vršijo o italijanskem prvenstvenem boju. Vsak klub je do sedaj odigral že 16 tekem. Čvrsto stoji danes na krmlju s 27 točkami izkušeno in dobro vigrano moštvo Juventusa iz Turina. Največji konkurenti so mu zastopniki iz južne Italije, n. pr. Roma (23 točk) in Napoli (23 točk), ki sta na drugem in tretjem mestu. Enkrat smo že poudarili, da so letos južnotalijanska moštva v izredni formi, in da se morda še nikoli niso uveljavila tako uspešno kot letos. Škoda le, da je bila baš pretekla nedelja nekaj črn dan za te, vedno sicer zmagovalne klube. Roma, Napoli in Lazio so bili poraženi. Najbrže pa je bil to le nekaj slučaj trenutne slabosti, in že v prihodnjem kolu bodo poročila vsa druga. — Lanski italijanski državni prvak Ambrosiana ne kaže letos kakega posebnega napredovanja in ga zato ne moremo uvrstiti v prve in boljše vrste letošnjih rivalov. — Še nekaj! O moči italijanskih moštvev je težko govoriti. Če bi si vzeli v tem pogledu kot podlago rezultate, ki so jih Italijani v minulih praznikih dosegli napram najboljšim klubom iz srednje Evrope, potem bi morda kdo rekel, da so Italijani najboljši v Evropi. Tak nazor pa je povsem nepravilen, kajti navadno in skoraj redno italijanska moštva v inozemstvu razen hitrosti ne pokažejo kaj posebnega. Sledi pač iz tega, da Italijani zmagovalce največ le tedaj, kadar igrajo na domačih tleh, pred domačim občinstvom in z domačim sodnikom. V tem se strinjajo tudi nemška in češka poročila. Italijane same pa zato danes še ne smemo smatrati kot najboljše evropske nogometaše.

Kašelj?
potem pa
KRESIVALI!

Najboljši amaterji v dviganju utezi. Za leto 1930. je bila izdana tabela rekordov v dviganju uteži za amaterje. Se vedno prednjačijo avstrijski težkoatletci, ki imajo 14 prvih mest. Drugi so Francozi z 8 svetovnimi rekordi. Omeniti moramo, da je slovit Francoz Rigout moral prepustiti en svoj rekord Egipčanu Nossiru, tako da ima sedaj Rigout le še dva svetovna viška. Iz omenjene tabele spoznamo tudi, da imajo Nemci sedaj le 3 prva mesta, dočim so imeli v I. 1929. še 6 prvih mest.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Četrek, 22. januarja: 12.15 Plošče (slovenska in plesna glasba) — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.50 Otroška ura. Manca Komanova — 18.00 Plošče — 18.30 Drago Ulaga: Gimnastične vaje — 19.00 Dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina — 19.30 Prenos iz Brna: »Morana«, opera (Gotovac) — 22.00 Časovna napoved in poročila — 22.15 Radio orkester.

Petek, 23. jan.: 12.15 Plošče (arije jugoslovanskih umetnikov, serenade) — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.50 Radio orkester — 18.30 P. dr. R. Tominec: Umetnost v vsakdanjem življenju — 19.00 Dr. Lovro Sušnik: Francoščina — 19.30 Gospodinska ura (Krekova gospodinska šola: Novodobna prehrana) — 20.00 Sali — 20.30 Pevski solistični večer: sodelujeta ga. Skvarča (sopran) in g. Živko (tenor) — 21.50 Plošče — 22.00 Časovna napoved in poročila.

Drugi programi:

Petek, 23. jan.:

Belgrad: 11.25 Plošče — 12.45 Radio-orkester — 16.00 Plošče — 20.00 Tamburaski orkester — 20.30 Vokalni koncert — 21.30 Komorna glasba — 22.00 Kominski dueti — 22.50 Radio-orkester. — Zagreb: 12.50 Plošče — 17.00 Glasba — 18.50 Novice — 20.30 Beograd (koncert) — 22.50 Novice, vreme in sneg — 22.40 Plesna šola. — Budapešta: 12.05 Konc. univ. pevskega zbora — 16.00 Otroška ura — 17.25 Ork. konc. — 19.10 Konc. opernega orkestra. — Dunaj: 13.25 Popoldanski koncert — 17.30 Mladinska ura — 19.30 Avstrija pri odkritju tečajev — 20.00 Koncert. — Milan: 12.15 Pesta glasba — 17.00 Plošče — 19.30 Vesela glasba — 20.30 Pesta

MALI OGLASI

Vaša drobna vrstica 1-50 Din ali vaša beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znakot! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Deklica

stara 15 let, išče mesta učenke in trgov. z mešan. blagom, najraje na Dolenjskem. — Naslov pošte uprava pod št. 641.

Gospodinja

Kmetko dekle, staro nad 30 let, vajeno gospodinjstva, išče službo pri manjši družini v mestu. Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 674.

Kuharica

popolnoma večja, tudi za ostala hišna dela išče službo k boljši družini s 1. februarjem t. l. Naslov v upr. »Slov.« v Mariboru

Zasluzek

Ako hočete delati

in z lahkim domačim obrtom na svojem domu zaslužiti 7 Din na uro — vstopite v našo zadrugo. Pouk je brezplačen. Vpisnina 10 Din. Obširna navodila pošlomo radovalje, ako je priložena znamka za odgovor. — Zadruga Jugoslov. pletalca, Osijek.

Postranski zaslužek

lahak se nudi gg. učiteljem, drž. uradnikom, bivajočim v mestih srezkih načelnikov Drav. banovine. Ponudbe pod »Takoj 650« na upravo.

Službodobe

Pošten krepak deček

z dežele se sprejme v trgovino kot sluga. Prednost imajo nekadišci. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Pošten«.

Vnajem

Skladišče

prilagodljivo za trgovino s kurivom vzajem v najem v Ljubljani. Dopise na inzeratni odd. »Slov.« pod šifro »Za takoj«.

Staroznana gostilna

na najprometnejši cesti v Ljubljani, obstoječa iz več gostilniških sob, večiega stanovanja, kleti, prostora za baliranje, več vrtov in hlevov se takoj odda v najem z inventarjem vred. — Vprašati pri Društvu posestnikov. Saveljeva ulica 6, Ljubli.

Pouk

Šoferska šola

oblastveno koncesionirana, I. Gaberščik, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Bleiweisova cesta 52.

Čamernikova šoferska šola

Ljubljana Dušajeva c. 36 (Jugo-avto) Prva oblast koncesionirana Prospekt zastoni. Pišite ponil.

Prireditve

Občni zbor

godbenega društva »Lira« v Krčevini pri Mariboru, se vrši dne 25. januarja ob 15 v krčevinski šoli

Poizvedbe

Zgubila se je

v soboto 17. jan. v mestu kratkodlaka mlada pitarka rjavosive dlake. — Svari se pred nakupom in zadrževanjem. Oddati je proti nagradi pri trdniki Feliks Urbanc, Ljubljana.

Porestva

Krasna vila

blizu Celja — 6 sob itd., velik vrt, sadno drevje, parket, elektrika, vodo-vod, kopalnica, kleti, v lepem legu se pocieni prod. Breznik, Celje, Dolgo polje 1.

Hiša

hlev, vrt in stavbe parcele, se ugodno prod. — Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 665.

Objave

Izjava. — Podpisani izjavlja, da ni plačnik za dolgov, ki bi jih klerkoli naoravil njegov sin Tinči Blažič. Imenovani tudi ne sme na moje ime inkasirati nikakega zneaka. — Kranjska gora, 15. I. 1931. Matija Blažič, oče

Preklic. — Podpisani Jurij Savnik, tovarn. delavec z Jelenic, preklicujem vse žalilivke, katere sem izrekel proti dobremu imenu gostilne Presterl na Jesenicah št. 3. Kar sem izjavil, ni resnica, ter nasprotno izjavljam, da je gostilna pri Presterlu nošena gostilna. Zahvaljujem se g. Presterlu, da je odstopil od kazenskega postopanja. — Jurij Savnik s. r.

Podpisani obžalujem vse žalilive besede, ki sem jih izrekel naoram Čudnu Jerneju, posest. v Brezovici št. 36 in se mu zahvaljujem, da je odstopil od kazenskega predona naoram meni. — Pleško Janez, posest., Lukovica.

Kupimo

Enkrat na mesec

pridem v Slovenijo, da kupim pohištva, srebro, okraske slike, preproge in drugo. Cenjene ponudbe na Ruski bazar Kralja Milana 14. Beograd

Vrednostne papirje

srečke obilicije delnice kupuje upravitelstvo »Merkur« Ljubljana Selenburgova ulica 6 II tel. 30-52

Vsakovrstno

zlato, srebro, po najvišjih cenah CERNE, tuje in Ljubljana Wolfova ulica 41 3

REZAN IN TESAN LES

manjše in večje količine kupujem. Ponudbe z označbo vrste, dimenzije in najnižje cene na: Zagreb 1, poštini predal 299.

Zobotrebeci

Prosim ponudbe za zobotrebece nepakovane in pakovane v zavojih in kartonih po 1 duc. Dopisi na »Poštini predal 24« Ljubljana.

Glasba

Pianine, orgle

harmonije piščali in ventilatorije za orgle izdeluje Anton Dornič, Radovljica.

Kratek klavir

dobro ohranjen ceno prodam ali posodim na dom. Zima, Wolfova ul. 10-I.

Pianino

skoro nov, črn po ceni prodam Dobrajc, Maribor, Frančiškanska 21.

Prodamo

Krojači, pozor!

Proda se dobro idoča krojačnica na dalmatinskem otoku zaradi odpotovanja. Sigurna eksistenca. Naslov se poizve pri upravi lista pod št. 524.

Puhasto perje

čisto črno po 48 Din kg druga vrsta po 38 Din kg čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg Razpošljam po poštne povzetu L. BROZOVIC — Zagreb, Ilica 82 Kemična čistilnica perja

Zrebetna kobla

5 let stara, ki bo storila v teku 14 dni, vajena lahki in težki vožnji, zelo pohlevna, zanesljiva za vse, naprodati pri I. Levstek. Sodražica.

Radi sel'tve

se prodaja popolnoma dobro ohranjen 4 cevni radio-aparat Hartley. Naslov pri upr. pod št. 675.

Genelj

dobro ohranjen se prodaja dobave motoria Valentin Rahne. Založ št. 7, Dev. Mar. v Polju.

Narodne noše

skunno ali posamezno se prodajo v Kapiteliski ul. št. 3, dvorišče.

Obrt

Predpečniki

Vam hitro in ceno segreva Vaše prostore. Izdeluje Fr. Kosmač, Ljubljana, Jeranova ulica št. 5.

ZA VESELIČNE PRIREDITVE

se izposojujejo dekoracijska lavorjeva drevesa Nabava cvetja, nagelnov. V prednaročilnih društvih znižane cene. Ivan Jemec, vrtnarstvo — Maribor.

Kašo

lešprenj, ajdovo moko vedno sveže izdelano na debelo reletzgovina A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24

Tiskarna v Zagrebu išče dobrega

faktorja

- Ponudbe na našo upravo pod številko 502.

Zahvala

Skrusen nad gomilo svoje ljubke ženke in zlate mamice

Justi Rozmanove roj. Lavž

se najiskreneje zahvaljujem vsem, ki so z dejanji in sočutjem lajšali moje gorje v težkih dnevih. Predvsem se zahvaljujem zdravnikom g. primariju dr. Jugu, dr. Savniku in dr. Arkotu za njihov trud in požrtvovalnost rešiti njeno življenje, g. prof. dr. Kotniku in g. dekanu V. Zabretu za tolažbo za časa njene bolezni. Obenem izrekam najtoplejšo zahvalo vsem darovalcem vencev in šopkov, sokolskima društvoma iz Št. Vida in Tržiča, bralnemu društvu iz Tržiča in društvu zemljiškoknjižnih uradnikov iz Ljubljane, vsem njenim sošolkam, prijateljem ter znancem, ki so izkazali pokojnici zadnjo čast ter mi pripomogli spremiti mojo strto srečo v tako lepem številu v njen prezgodaj ji usojeni grob.

št. Vid n. Ljublj., dne 21. januarja 1931.

Neutolažljivi soprog Stanko s hčerko Tatjano in z žalujočo rodbino Lavšev iz Tržiča.

Galoše in snežni čevlji

z znamko

„TRETORN“

sestoji iz najboljšega in najsolidnejšega materiala, tako da se odlikujejo v na večji trpežnosti. Zato ne kupujte nepoznatih fabrikatov, temveč le galoše in snežne čevlje z znamko TRETORN, ker je dokazano, da ni boljših.

PERZIJSKE PREPROGE

Špedicijska tvrdka R. Ranzinger, Ljubljana, prodaja izpod cene 15 komadov starih lepih, prvotrazrednih perzijskih preprog, katere so bile pri njej zastavljene. — Ogleda se jih lahko vsak dan, razven nedelje, od 8. do 12. in od pol 14. do 18. ure.

Hans Dominik:

Moč treh

Roman iz leta 1955

Mislil je na bombe s kugo, na ponarejene bankovce. Pri tem je minil čas. Pri vratih ograje se je spraznilo. Izvlekel je svojo denarnico in iskal med raznimi papirji. Z listino v roki in z Jano pod pazduho, je koračil skozi vrata. Angleški uradniki so le površno pogledali papir in ga spoštljivo odpremili skozi prehod. Poznali so podpis ministrskega predsednika lorda Gashforda.

Pet minut nato je zdrčal vlak s kolodvora, se pogreznil v temo predora, predrdral trideset kilometrov pod morjem v prav toliko minutah in hitel potem med livadami Canterburyja proti Londonu.

V velikem hotelu v Londonu je najel starejši gospod v spremstvu mlade dame stanovanje. Kot dr. Glosin iz Aberdeena z nečakinjo. Izkaz o njegovi lastni osebi, ki ga je predložil preglednemu uradniku, je bil tako izborn, da so mu brez nadaljnega verjeli, ko je trdil, da je njegova nečakinja izgubila svoje listine.

* * *

Po londonskih ulicah so se širile temne govorice. Slabe vesti. V Afriki je baje premočen ameriški oddelek brodovja porušil v pokrajini Kilimandžara nova angleška industrijska mesta. Napad na cesto Bab el Mandeba je prizadejal baje angleškim podmornicam težke izgube z zračnimi torpedi. Druge govorice so pravile o angleških porazih v Avstralskem morju in pred Kapstadtom.

V poslopju vojnega ministrstva so se zbrali člani

angleške vlade na posvetovanje o položaju. Tam so imeli prave brzojavke z raznih bojišč in te so lahko pripravile vladi skrbilne ure.

Res so ameriške zračne bojne sile izvršile hud napad na mlado angleško-afriško vojno industrijo. V ozornem številu so nenadoma pridrvela letala z vzhodne obale, prodira skozi razmeroma slabe angleške obrambne črte in vrgla zračne torpede na industrijske tvornice. Slični napadi so bili končno možni. Toda bilo je nerazumljivo, od kod so prišle ogromne množine streliva. Vlada je imela brzojavke od raznih angleških letalcev. Brzojavke, ki so jih ti, zvesti do smrti, deloma še odposlali, ko so njihova letala že padala goreča v globino.

Sir Vincent Rushbrook je držal v roki zadnje brzojavke z A. V. 317 in čital: »43 stopinj vzhodne dolžine, 2 stopinj južne širine. Ameriška letala se spuščajo, ko so izstrelila torpede, na morje. Nenadno izginjajo v vodi. Sumimo podmorsko opirališče. — A. V. 317.«

Drugo brzojavko je oddalo isto letalo deset minut pozneje: »Podmorska postaja odkrita 42 stopinj, 13 minut vzhodne dolžine...«

Tu je bila brzojavka prekinjena. Iz obvestil drugih ladij so izvedeli, da je A. V. 317 ob tem času goreče strmoglavilo.

Predsednik lord Gashford je skušal dati obliko vprašanju in mislim, s katerimi se je bavil vsak član kabineta.

»Zakaj ne napade Sir Stonard Anglije? Afriko smo smatrali za najvarnejši del države. Naši ogleduhi so nam preskrbeli ameriški napadalni načrt, ki je predvideval napad naravnost na zahodne otoke. Islanski poldnevnik bi tvoril potemtakem približno frontno črto ameriških bojnih sil. Kaj je moglo napotiti dikta-

torja, da je opustil ta načrt, ki so ga pripravljali tako dolgo, in da pusti britsko otočje na miru ter nas napada v Afriki?«

Sir Vincent Rushbrook, ki je še zmerom držal obe brzojavki z A. V. 317 v roki, je stopil h globusu.

»Izgleda, da so Američani zgradili opirališče za brodovje na ekvatorju ob afriški vzhodni obali. Če je temu tako, potem se je, gospoda moja, Sir Stonard usidral v žarišču naše moči. S tega mesta...« — admiral je prijel majhno šestilo in pokazal z njim na globusu — »ogroža prav tako našo afriško posest kakor tudi morsko in zračno pot v Indijo in Indijo samo. Zadnja brzojavka z A. V. 317 je žal nepopolna. Vendar pa poznamo dolgotrajno stopinjo. Zelo daleč od ekvatorja ne more biti postaja. Da razuršimo to, smatram za najnujnejše. To se mora izvršiti prej ko vse drugo. Vsled spremenjenega ameriškega načrta večinoma lahko pogrešamo sv. je zračno brodovje na islandskem poldnevniku. Dal bi jim povelje, naj preiščejo poldnevnik 42 stopinj 13 min. Podmorsko opirališče se da zmeraj najti. Če ga najdemo, ga tudi že uničijo.«

Admiral je umolknil. Pričakoval je od vlade, da priredi tej odredbi, ki bi mogla imeti usodne posledice, ako oslabijo obrambno črto nad islandskim poldnevnikom.

Lord Horac Maitland je izpregovoril: »Vprašujete, zakaj je Sir Stonard spremenil svoj napadalni načrt, zakaj se izogiblje naših otokov in vodi vojno na južni polobli. Hočem poskusiti, da vam vzrok kratko in jasno označim. On dela to, ker se je podjetje polkovnika Trottera ponesrečilo. Ker poročilo o uspehu pohoda ni pravilno. Ker še vedno obstoja Moč, ki sta jo hoteli uničiti skupno Anglija in Amerika, in ker se Sir Stonard boji te Moči.«

»Zgodbe knjižnice iz založništva Jugoslov. knjižarne v Ljubljani: 30 zvezek: Savinšek, IZPUD GOLICE 30 Din, vez 42 Din — 31 zvezek: Savinšek, NA POLJU SLAVE 28 Din, vez 40 Din — 32 zvezek: Savinšek, IZGUBILENI SVET (The Lost World) 28 Din, vez 40 Din — 33 zvezek: Remick, ZAGORSKI ZVONOVI 28 Din, vez 40 Din — 34 zvezek: Remick, ZAGORSKI ZVONOVI 28 Din, vez 40 Din — 35 zvezek: Remick, ZAGORSKI ZVONOVI 28 Din, vez 40 Din — 36 zvezek: Remick, ZAGORSKI ZVONOVI 28 Din, vez 40 Din — 37 zvezek: Remick, ZAGORSKI ZVONOVI 28 Din, vez 40 Din — 38 zvezek: Remick, ZAGORSKI ZVONOVI 28 Din, vez 40 Din — 39 zvezek: Remick, ZAGORSKI ZVONOVI 28 Din, vez 40 Din — 40 zvezek: Remick, ZAGORSKI ZVONOVI 28 Din, vez 40 Din — 41 zvezek: Remick, ZAGORSKI ZVONOVI 28 Din, vez 40 Din — 42 zvezek: Remick, ZAGORSKI ZVONOVI 28 Din, vez 40 Din — 43 zvezek: Remick, ZAGORSKI ZVONOVI 28 Din, vez 40 Din — 44 zvezek: Remick, ZAGORSKI ZVONOVI 28 Din, vez 40 Din — 45 zvezek: Remick, ZAGORSKI ZVONOVI 28 Din, vez 40 Din — 46 zvezek: Remick, ZAGORSKI ZVONOVI 28 Din, vez 40 Din — 47 zvezek: Remick, ZAGORSKI ZVONOVI 28 Din, vez 40 Din — 48 zvezek: Remick, ZAGORSKI ZVONOVI 28 Din, vez 40 Din — 49 zvezek: Remick, ZAGORSKI ZVONOVI 28 Din, vez 40 Din — 50 zvezek: Remick, ZAGORSKI ZVONOVI 28 Din, vez 40 Din